

TC.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

2018 TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILÂP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA YÖNELİK
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (YOZGAT İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Özgür TEKKÖK

Danışman:Dr.Öğr.Üyesi İsa TAK

TOKAT

Temmuz, 2019

JÜRİ İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Özgür TEKKÖK 2018 Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri (Yozgat İli Örneği) adlı çalışması 26.07.2019 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans Programında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

Başkan: Prof. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK

Üye (Tez Danışmanı): Dr. Öğr. Üyesi İsa TAK

Üye : Doç. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ

İmza

Onay

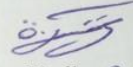
Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

07.08/2019

Dr. Öğr. Üyesi Zafer KIRAZ
Enstitü Müdür Yardımcısı
ENSTITÜ

ETİK SÖZLEŞME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgi toplama ve raporlaştırma sürecinin Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna, genel akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak gerçekleştirildiğini; bu tez çalışmasını “intihali engelleme” programı ile taradığımı, bana ait olmayan tüm bilgi, düşünce ve bulgulara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan eder, sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

Tarih: 07.08.2018

Özgür TEKKÖK

ÖNSÖZ

Program geliştirme eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonrası elde edilen veriler doğrultusunda geliştirilerek yeniden düzenlenmesi sürecidir. Çağın ihtiyaçları doğrultusunda ülkemizde program geliştirme çalışmaları düzenli olarak yürütülmektedir.

Bu araştırmada 2018 Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programında; Hedef, İçerik, Eğitim durumları, Ölçme ve Değerlendirme öğelerine yönelik Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın, yeni öğretim programına yönelik alandaki ilk çalışma olması nedeniyle, hem öğretmenlere hemde program geliştirme çalışması yürütenlere kaynak teşkil edebilbileceği düşünülmektedir.

Alana faydalı olması dileğiyle...

TEŞEKKÜR

Araştırmanın ortaya çıkmasında ve yüksek lisans eğitimim boyunca desteğini benden hiçbir zaman esirgemeyen, bilgi ve tecrübelerini daima paylaşan sevgili hocam ve tez danışmanım Sayın Dr. Öğretim Üyesi İsa TAK 'a, değerli hocam Sayın Doç. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ'e;

Araştırma süresince görüşlerini paylaşan, araştırmanın her aşamasında fikir alışverişinde bulunduğum kıymetli eşim Tuğba TEKKÖK'e;

Araştırmanın süresince yardımını hiçbir zaman esirgemeyen değerli arkadaşlarım Sayın Halil İbrahim SARICA ve Sayın Arş. Gör. Abdulkerim DEMİR'e;

Araştırmanın gerçekleşmesinde görüş bildirerek katkı sağlayan meslektaşlarıma;

Her zaman yanımda olan aileme ve kızım Zeynep İkra'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

2018 TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ (YOZGAT İLİ ÖRNEĞİ)

Tekkök, Özgür

Yüksek Lisans, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr.Öğr.Üyesi İsa Tak

Temmuz 2019, xiii + 68 sayfa

Günümüzde ülkelerin kalkınmalarında eğitimin önemli bir yeri vardır. Eğitimde faydanın artması için etkili bir planlama ve programların değişen koşullar karşısında sürekli olarak güncellenmesi gerekmektedir. Planlı bir eğitimin en temel koşullarından program geliştirme, öğretim faaliyetlerinin adeta bel kemiğini oluşturmaktadır. Bir ülkenin eğitim politikaları öğretim programları vasıtasıyla uygulamaya dönüştürülmektedir.

Bu araştırmada Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi 2018 öğretim programına yönelik öğretmen görüşleri araştırılmıştır. Çalışmanın temel amacı yenilenen programın; hedef, içerik, eğitim durumları ve ölçme-değerlendirmeye yönelik öğretmen görüşlerinin ortaya çıkarılmasını sağlamaktır. Araştırmada nicel araştırma metodlarından tarama modeli kullanılmıştır. Programın uygulamaya koyulduğu ilk öğretim yılı olan 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Yozgat il merkezi ve ilçelerinde görev yapan 173 Sosyal Bilgiler öğretmenine 28 sorudan oluşan “Öğretim Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği” anket olarak uygulanmıştır. Araştırma Mayıs ayı başında yürütülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgular SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerin yorumlanmasında istatistiki olarak frekans, yüzde, çarpıklık, basıklık, standart sapma ve parametrik testlerden t testi ve tek yönlü varyans analizi testi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda; öğretmen görüşlerine göre öğretim programın hedef ögesinin kriterlere uygunluğu yüksek düzeyde; içerik, eğitim durumları, ölçme ve

değerlendirme ögesinin kriterlere uygunluğu ise orta düzeydedir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme bölümlerine verilen puanların ortalamaları ile değişkenler arasında ilişkiye bakıldığında; ölçme ve değerlendirme bölümüne verilen puanların ortalamalarında cinsiyete ve görev yapılan okulun bulunduğu yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık olduğu, hedef bölümüne verilen puanların ortalamasında okulların fiziki ortam ve olanaklarında farklılık olduğunu düşünen öğretmenlerin puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Yaş grupları, eğitim durumu, mesleki kıdem, programdan haberdar olma durumu değişkenleri açısından ise anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme ögelerinde eksiklikler tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: İnkılâp Tarihi, 8.sınıf, Atatürkçülük, Müfredat, Öğretim programı.

ABSTRACT

2018 TURKISH REPUBLIC OF REVOLUTION HISTORY COURSE TEACHER'S VIEWS ON CURRICULUM (EXAMPLE OF YOZGAT PROVINCE)

Tekkök, Özgür

Master's Thesis, Division of Social Studies Education

Advisor: Assist.Prof.Dr.İsa Tak

July 2019, xiii +68 pages

Today, Education has an important place in the development of the countries. In order to increase the benefit in education, effective planning and programs need to be constantly updated in the face of changing conditions. Program development is one of the most basic conditions of planned education. Education policies of a country are being implemented through educational programs.

In this research, Teachers' views on the curriculum of the Turkish Republic Revolution course which was updated in 2017 were investigated. The main purpose of the study is to reveal the target, content, educational status and teacher opinions of the revised program. The survey model was used from quantitative research methods. In the academic year 2018-2019, which was the first year of the program to be implemented, 173 social studies teachers working in Yozgat province Center and districts were applied as "teacher feedback scale for the teaching program" which consists of 28 questions. The research was conducted in early May. The results of the study were analyzed using SPSS 25.0 package program. Statistical analysis was performed using T-test and one-way variance analysis.

As a result of the research, according to teachers' opinions, the suitability of the target item for the criteria is high level; content, educational status, and the suitability of the measurement and evaluation item for the criteria are at moderate levels. When Social studies teachers' education program objectives, content, educational status, measurement and evaluation departments of the average of points and the relationship between variables are examined; a significant difference in the average of

the scores given in the measurement and evaluation section according to gender and the placement unit of the school where the job is located it was observed that there was a significant difference between the scores of teachers who thought that there was a difference in the physical environment and facilities of the schools in the average of the points given to the target. There was no significant difference in terms of age groups, educational status, vocational seniority and program awareness variables. Deficiencies in the target, content, educational status, measurement and evaluation elements of the curriculum have been determined.

Keywords: History of revolution, 8. class, Kemalism, curriculum.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRİ İMZA SAYFASI.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ETİK SÖZLEŞME.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖNSÖZ.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	1
Alt Problemler.....	2
Araştırmanın Amacı.....	3
Araştırmanın Önemi.....	3
Araştırmanın Sayıltıları.....	4
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
Tanımlar.....	5
BÖLÜM II.....	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
Eğitim Programı, Öğretim Programı ve Program Geliştirme.....	7
Program Geliştirmenin Tarihsel Gelişimi.....	9
Tarih Öğretimi.....	12
Türkiye’de Tarih Öğretimi.....	14
Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretimi ve Tarihsel Gelişimi.....	15
2018 Öğretim Programları İçin Yapılan Çalışmalar.....	18
Programların Yenilenme Gerekçeleri.....	18
Programlar Yenilenirken Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Yürütülen Çalışmalar.....	19
2018 Tc.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı Analizi.....	21

Programın Amaçları	21
Programın Yapısı.....	22
Programda Ölçme ve Değerlendirme	24
İlgili Araştırmalar.....	27
BÖLÜM III.....	32
YÖNTEM	32
Araştırmanın modeli.....	32
Evren ve Örneklem	32
Veri Toplama Araçları	34
Veri Toplama Süreci	36
Verilerin Analizi.....	36
BÖLÜM IV.....	39
BULGULAR.....	39
BÖLÜM V.....	51
TARTIŞMA.....	51
BÖLÜM VI.....	53
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	53
Sonuçlar.....	53
Öneriler	56
KAYNAKÇA.....	57
EKLER.....	63
Ek 1. Araştırma İzni Talep ve Onayı	63
Ek 2. Öğretmen Anket Formu İzin Onayı.....	64
Ek 3. Araştırmada Kullanılan TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri Ölçeği	65
Ek 4. Özgeçmiş	68

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. 2018 İTÖP Üniteler, Kazanım Sayıları ve İçerik Yoğunluğu.....	22
Tablo 2. 2005-2018 İTÖP'lerin Kazanım Sayısı, Süre, Oran Karşılaştırılması	23
Tablo 3. 2005-2018 İTÖP Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları.....	26
Tablo 4. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı	33
Tablo 5. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketi Boyutlarına Ait Güvenirlilik Katsayıları.....	35
Tablo 6. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanlara Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri.....	37
Tablo 7. Bağımlı, Bağımsız Değişkenler ve Kullanılan Testler	38
Tablo 8. Katılımcıların İTÖP Değerlendirme Anketi Hedef Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi	39
Tablo 9. Katılımcıların İTÖP Değerlendirme Anketi İçerik Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi	40
Tablo 10. Katılımcıların İTÖP Değerlendirme Anketi Eğitim Durumları Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi	41
Tablo 11. Katılımcıların İTÖP Değerlendirme Anketi Ölçme ve Değerlendirme Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi	42
Tablo 12. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanlara Ait Betimsel Bilgiler	43
Tablo 13. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.....	44
Tablo 14. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılması.....	45
Tablo 15. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması.....	45
Tablo 16. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Mesleki Kıdeme Göre Karşılaştırılması.....	46
Tablo 17. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Görev Yapılan Okulun Bulunduğu Yerleşim Birimine Göre Karşılaştırılması	47
Tablo 18. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Uygulamaya Konulan Yeni Öğretim Programından Öğretmenlerin Haberdar Olma Durumlarına Göre Karşılaştırılması.....	48

Tablo 19. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Öğretmenlerin Programın Uygulanması İçin Okulların Sahip Olduğu Fiziki Ortam ve Olanakların Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Göre Karşılaştırılması.....	49
---	----

KISALTMALAR LİSTESİ

\bar{X} : Ortalama

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

akt: Aktaran

İTA: İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük

İTÖP: İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretim Programı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

N: Kişi sayısı

NCSS: National Council of the Social Studies (Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi)

p: Anlamlılık Düzeyi

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi)

Ss: Standart sapma

vb.: ve benzeri

vd.: ve diğerleri

TTKB: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

TD: Tebliğler Dergisi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem Durumu

Günümüzde ülkelerin kalkınmalarında eğitim büyük bir öneme sahiptir. Eğitimin daha yararlı hale getirilmesi ise etkili bir planlama ve değişen koşullar karşısında sürekli olarak eğitim programlarının güncellenmesi ile mümkündür. Planlı bir eğitimin en temel koşullarından program geliştirme, öğretim faaliyetlerinin adeta bel kemiğini oluşturmaktadır. Bir ülkenin eğitim politikaları öğretim programları vasıtasıyla uygulamaya dönüştürülmektedir.

Eğitimde, program kavramı ile, bir amacı gerçekleştirmek üzere yapılacak olan tüm aktivitelerin nelerden oluştuğunun belirlenmesi, kademeli bir biçimde sıralanması, her bir aktivitenin alacağı zamanı ve nasıl yapılacağını ve yapılan iş ve işlemlerin uygunluğunun nasıl belirleneceğinin bir tasarısı kastedilmektedir (Tan ve Erdoğan, 2003, s.10).

Program geliştirme eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonrası elde edilen veriler doğrultusunda geliştirilerek yeniden düzenlenmesi sürecidir. Bu süreç, devletin ve eğitim kurumunun amaçlarını gerçekleştirmek üzere düzenlenen etkinliklerin, uygun yöntem, teknik, araç ve gereçlerle geliştirilmesine yönelik koordineli çabaların tümünü içine almaktadır (Babadoğan, 1993, s. 64).

Tarih bireyi toplumun bir parçası haline getiren bir disiplin olarak, öğrenciyi yaşadığı çağın koşullarına uygun evrensel değerler ile donatarak, içinde bulunduğu toplum ile üretebilme gücüne sahip, çağın gerektirdikleriyle milli kimliği harmanlayarak zenginleştiren, tüm bunları yaparken insan haklarına saygı duyan, milliyet, din, kültür, cinsiyet temelli ayrımcılığa karşı, çevre değerlerine duyarlı, barıştan yana bireyler yetiştirmek gibi amaçlar çerçevesinde tarih programları oluşturulmaya başlanmıştır (Göç, 2009, s. 7). Tarih eğitimi, ortak değerlerinin bireylere aktarılması ve milli benliğin oluşturulmasında önemli bir yere sahiptir. Toplumu oluşturan insanlara üst düzey düşünme becerileri kazandırma konusunda bu dersin

önemi oldukça fazladır. Bu açılardan değerlendirildiğinde Türkiye Cumhuriyet İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük (İTA) dersi Milli Mücadele'yi, yeni Türk Devleti'nin kuruluş sürecini ve Atatürkçü düşünce sistemini, gençlere öğretmek ve benimsetmek amacıyla okutulan derslerin başında gelmektedir.

Teknolojik gelişmelerin hızla arttığı ve değişimin en hızlı yaşandığı günümüz dünyasında eleştiren, yaratıcı düşünen, bilgiyi bulan ve kullanan, araştırmacı bireylerin yetişebilmesi, nitelikli eğitim programları ve programlara uygun öğrenme ortamlarının oluşturulmasıyla sağlanabilir. Bu görüşten hareketle öğretim programlarında cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar sürekli çağın ihtiyaçlarına uygun değişiklikler yapılmıştır. Nitekim İTA dersinde de 2017 yılı içerisinde taslak müfredat Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanmış, öğretmen-öğrenci-veli-akademisyen görüşlerine sunulmuş ve aynı yıl dersin öğretim programında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB)'nın 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere, 19.01.2018 tarihli 14 sayılı kararı ile ilgili dersin öğretim programı kabul edilmiştir.

Eğitimde adeta bir kılavuz görevi gören programların, öğretim sürecinde önemli bir yeri vardır. Eğitim alanında gün geçtikçe yeni yaklaşımlar ortaya çıkmaktadır. Bu yeniliklere paralel olarak eğitim-öğretim yaklaşımlarında değişimler yaşanabilmektedir. Bu nedenle eğitim programlarındaki her yeni değişim beraberinde bu programların değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Programlarla ilgili problemlerin tespit edilmesi, tespiti yapılan bu problemlerin çözüme kavuşturulmasında özellikle programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşlerine başvurulması kuşkusuz büyük önem arz etmektedir. Bu anlamda İTA dersi programının uygulanan diğer eğitim programları ile benzer özellikleri olabileceği gibi, branşın kendisine özgü; programın hedeflerinden, içerik ögesinden, eğitim durumları ögesinden ve ölçme değerlendirme ögesinden kaynaklı farklı sıkıntıları da bulunabilir. Literatür incelendiğinde; ilgili ders ile alakalı birçok çalışma yapıldığı halde alanın yenilenen öğretim programına yönelik yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu araştırma ile alandaki bu boşluğu doldurmaya katkı sağlanacağı düşünülmüştür.

Alt Problemler

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, 2018 İTA dersi Öğretim programının, Hedef, İçerik, Eğitim durumları, Ölçme ve değerlendirme ögelerine ilişkin görüşlerinde;

- Cinsiyete göre farklılaşma var mıdır?
- Yaş'a göre farklılaşma var mıdır?
- Eğitim durumuna göre farklılaşma var mıdır?
- Mezun olunan bölüm/programa göre farklılaşma var mıdır?
- Öğretmenlik mesleğinde kıdem yılına göre farklılaşma var mıdır?
- Okulun bulunduğu alana göre farklılaşma var mıdır?
- Görev yapılan okulun fiziki olanakları bakımından farklılaşma var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de insan yetiştirme düzeni içinde milli kimlik oluşumunda tarih eğitimi önemli bir yere sahiptir. Cumhuriyetin modernleşme kurgusu içinde Atatürkçülük ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi özgün bir yer tutmaktadır. Böylesine önemli bir işlevi yerine getiren bir disiplin olan İTA dersi farklı eğitim kademelerinde farklı programlar ile aktarılmaktadır. Bu programların uygulayıcısı olan öğretmenler programın aktarılması esnasında çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedir. Program geliştirmenin dinamik bir süreç olduğunu ve yapılan dönütler doğrultusunda eksiklerin giderilip güncelleme çalışmalarının yapıldığını düşünecek olursak, program geliştirme çalışmalarında öğretmenlerin öğretim programlarına yönelik görüşlerinin oldukça önemli olduğunu söylemek mümkündür. Çalışmada dersin ortaokul düzeyindeki yenilenen müfredatına yönelik görüşler alınmıştır.

Bu çalışmanın temel amacı, yapılandırmacı yaklaşımla 2018 yılında hazırlanan ve 2018-2019 Eğitim-öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programını öğretmen görüşlerine göre değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda alt problemlerde yer alan sorulara da cevap aranmıştır.

Araştırmanın Önemi

Program geliştirme çalışmaları, hazırlanmış olan bir programın araştırmacı bir bakış açısıyla uygulanırken geliştirilen ve bu sürecin devamlı, kapsamlı ve uygulamalı bir şekilde devam etme sürecidir (Varış, 1997, s. 16-17). Program geliştirme sürecinin dinamikliği süreçler ve sonuçlar devamlı olarak değerlendirilerek, elde edilen bilgiler doğrultusunda yapısal öğelerden biri veya birkaçını geliştirmek için yeni hipotezler

denenmesiyle sağlanır. Bu sürecin devamlılığını sağlayan en önemli unsurlardan biri de sağlıklı bir ekip çalışmasıdır. Öğretmenler programların etkili olarak gerçekleşmesini sağlayacak unsurların başında gelmektedir. Öğretmenler, Öğretim programlarını izleyen, belirlenen hedefleri öğrencilere kazandırmak için çalışan, içerikleri uygun öğretim yöntemleri ile öğrencilere aktaran ve hedeflere ulaşma düzeyini belirlemek için ölçme değerlendirme çalışmalarını planlayıp uygulayan, Öğretim programının yapısal oluşum ve gelişim sürecini yürüten kişilerdir (Kıroğlu ve Taş, 2018). Hazırlanacak olan öğretim programlarının daha etkili olması, çağın ihtiyaçlarına uygun ve nitelikli programların hazırlanması, programın uygulanması esnasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve olası çözüm yollarının ortaya konması açısından öğretmenlerin görüşleri büyük önem arz etmektedir.

Bu araştırmada; yapılandırmacı bir anlayışla ortaya konulan 2018 yılı TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programının uygulama basamağında yer alan öğretmenlerin görüşleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin; programın hedef ögesi, içerik ögesi, eğitim durumları ögesi ve ölçme değerlendirme ögesine yönelik görüşlerine başvurulmuştur. Alanyazında konu ile alakalı çalışmaların sınırlı olması sebebiyle bu çalışmanın literatüre büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca ileride yapılacak olan program geliştirme çalışmalarına kaynaklık edebileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Sayılıları

1. Araştırmaya katılan katılımcıların ankette yer alan sorulara samimi ve içten cevap verdikleri varsayılmıştır.
2. Araştırmaya katılanların yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda hazırlanan yeni öğretim programına yönelik yeterli bilgilerinin olduğu varsayılmıştır.
3. Araştırmaya katılan katılımcıların evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.
4. Araştırmada kullanılan yöntemin ve veri toplama araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu çalışma Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)'na bağlı TTKB'nin 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında uygulanmak üzere 19.01.2018 tarihli 14 sayılı kararı ile

kabul edilen Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu TC. İnkılâp Tarih ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı ile sınırlıdır.

2. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Yozgat ili merkez ve ilçelerinde resmi ortaokullarda görev yapan 173 Sosyal Bilgiler Öğretmeni ile sınırlıdır.
3. Araştırmadaki bulgular, öğretmenlerin veri toplama araçlarına verdikleri cevaplar ve istatistiksel tekniklerle sınırlıdır.

Tanımlar

Öğretim programı: Bireye okulda veya okul dışında, kazandırılması planlanan bir dersin öğretimi ile ilgili tüm etkinlikleri içine alan yaşantılar düzeneğidir (Demirel, 2013, s. 6).

Program geliştirme: Eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi sürecidir (Erden, 1998, s. 4).

İnkılâp: Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, iyileştirmelerin bütünüdür (TDK, 2019).

Atatürkçülük: Ülkenin ve ulusun bölünmez bütünlüğünden, devletin ulusal ve laik temelinden ödün vermeyen, dünyaya açık bir düşünce sistemidir (Kili, 2006, s. 325).

Hedef: Eğitim sürecinde yetişecek olan bireyde bulunması istenilen ve eğitim yoluyla kazandırılabilir özelliklerin tümüdür (Aşılıoğlu, B. 2008, s. 21).

İçerik: Bir öğretim programında, üzerinde özellikle durulması istenen yahut işlenmesi istenen etkinlikler, konular yada ünitelerdir (Oğuzkan, 1981, s. 79).

Eğitim durumları (Öğrenme-Öğretme süreçleri): Belirlenen hedeflere uygun öğretim yöntem ve stratejilerinin belirlenip işe koşulduğu, öğrencilerin hedeflere uygun yaşantılar gerçekleştirilmesi için uygun bir ortamın oluşturulduğu ipuçları, uyarıcılar ve pekiştireçlerin nasıl kullanılacağına karar verildiği süreçtir (Fidan, 1986, s. 25).

Değerlendirme: Ölçme işleminden elde edilen ölçümlerin bir ölçüt ile karşılaştırılarak ölçülen özellik yada özellikler hakkında karar verme sürecidir (Özçelik, 1981).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Eğitim Programı, Öğretim Programı ve Program Geliştirme

Literatür incelendiğinde eğitim programının tanımının, yazarların eğitim felsefeleri ve eğitim yaklaşımlarına göre farklılaştığını görmek mümkündür (Erden, 1998, s. 2).

Ertürk (1998, s. 95-96); eğitim programını, “yetişek” olarak isimlendirmiş ve bu ifade de “öğrenenin eğitim esnasında yaşamış olduğu belli başlı eğitimler ve yaşantılar” olarak adlandırmıştır. Yetişek, öğrenen bakımından bir öğrenme deneyimleme süreci, eğitici açısından ise bir eğitim durumları düzenidir.

Demirel (2013, s. 6)’e göre eğitim programı; öğrenene okul içerisinde ve öğretim ortamı dışında tasarlanmış faaliyetler kanalıyla kazandırılan öğrenme deneyimleridir. Bu tanımda yer alan öğrenen, hayat boyunca süregelen, devamlı öğrenme konusunda istekli olan kişidir. Bireyin öğrenme sürecinin temelini oluşturduğunu ifade edebiliriz. Okulda ifadesi ile okul içinde yapılan tüm etkinlikler ile sınıfta öğretilen tüm dersleri içine alan öğretimi, okul dışında derken de okul çevresinde ve program dışı etkinlikler olarak dile getirilen örtük program etkinliklerini kapsadığı söylenebilir.

Bu tanımlardan hareketle eğitim programının öğretim ortamı içerisinde ya da dışında tüm eğitimsel faaliyetleri kapsayan ve bu yönüyle öğretim programlarını da içine alan bir yapısının olduğunu söylemek mümkündür. Eğitim programlarının öğretim programlarına göre daha kapsayıcı olduğunu ve çıktılarının takip edilmesinin daha meşakkatli olduğunu söylemek mümkündür.

Öğretim programı; ”okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimi ile ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneğidir” (Demirel, 2013, s. 6). Küçükahmet (1997); bir disiplinin öğretiminde öğretim programlarının öğrenme- öğretme süreçleri ile ilgili tüm faaliyetleri kapsadığını ifade etmektedir. Varış (1998, s. 14); öğretim programını, eğitim programı içinde önemli bir yere sahip olan, genellikle belli bilgi türlerinden oluşan ve bir kısım öğretim ortamlarında beceri ve

uygulamaya imkan veren, bilgi ve becerinin eğitim programlarının gayeleri istikametinde ve planlı bir şekilde uygulanmasına yönelik program olarak aktarmaktadır.

Öğretim programları, belirlenmiş olan bir öğretim seviyesindeki sınıflarda öğretilecek derslerin hedeflerini, içeriğini, süresini, eğitim yaşantılarını ve bu yaşantılar sonucu elde edilen çıktılarını görmeye yarayan ölçme ve değerlendirme faaliyetlerini kapsayan çalışmalardır (Güleryüz, 2001, s. 17).

Eğitim programı ve Öğretim programı kavramları genellikle birbirini yerine kullanılarak kavram kargaşasına sebebiyet vermektedir (Demirel, 1999). Her ne kadar bu kavramlar birbirine benzese de yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere eğitim programları, öğretim programlarını kapsamaktadır.

Alanyazında program geliştirmenin pek çok tanımına rastlamak mümkündür. Varış (1998, s. 7) program geliştirmeyi; öğretim ortamında veya öğretim ortamı dışında, milli eğitimin ve okulun hedeflerini çeşitli etkinlikler aracılığı ile gerçekleştirmek maksadıyla, içerik ve etkinliklerin uygun yöntem ve teknikler kullanılarak geliştirilmesine yönelik düzenli çabaların tamamı şeklinde tanımlarken, Demirel (2013, s. 5); "eğitim programının hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünüdür" şeklinde tanımlamaktadır. Bu tanımda görüldüğü üzere programın dört temel ögesi vurgulanmaktadır. Bu öğeler; hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirmedir.

Literatür incelendiğinde program geliştirmeninde daha kapsamlı bir tanımının Erden, (1998, s. 4) tarafından yapıldığını görmek mümkündür. Bu tanımda; eğitim programlarının tasarlanarak uygulanması, uygulama sonucu değerlendirmeler de yapılarak, elde edilen sonuçlara göre yeniden düzenlenmesi süreci olduğuna vurgu yapılmaktadır.

Günümüz dünyasında bilgiye ulaşma konusunda yaşanan hızlı değişimler, teknoloji alanında ortaya çıkan yenilikler ve gelişmelere hızlı bir şekilde adapte olacak bireyler yetiştirmeyi gerekli kılmaktadır. Özellikle son çeyrek yüzyılda yaşanan bu değişimlere uyum sağlama konusunda eğitimin önemi yadsınamaz. Buna bağlı olarak eğitimde sürekli olarak yenilik ve değişiklikler ortaya koyma zorunluluğu hasil

olmuştur. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin etkili bir biçimde gerçekleşmesi maksadıyla program geliştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Tüm bu bilgiler ışığında program geliştirmeyi kısaca tanımlamak gerekirse; eğitim programının temel öğelerinin, tüm boyutlarıyla, içinde yaşanan çağın ve toplumun ihtiyaçlarına göre düzenlenme süreci olduğu söylenilebilir.

Program Geliştirmenin Tarihsel Gelişimi

Program geliştirme çalışmalarının bilim dalı olarak ortaya çıkması, tarihsel süreçte ne gibi gelişimler yaşadığını bilmek, yapılacak olan yeni program çalışmaları açısından önem arz etmektedir. Program geliştirme kavramının zaman içinde akışını görmek, nereden nereye geldiğini ortaya koymak, bu alanda hizmet verenleri ve düşüncelerini ortaya çıkarmak büyük önem taşımaktadır.

Program geliştirme çalışmaları yapılırken önceki program geliştirme çalışmaları, yeni yapılacak olan çalışmalara ilham kaynağı olabilir. Geçmişte yapılan çalışmalar, gelecekte yapılacak olan özgün çalışmalara temel oluşturabilir. Eğitim çalışmaları yaklaşık 2500 yıldır insanlığın uğraş alanı olsa da, 19.yüzyılda eğitimin içeriği ve öğretim yöntemleriyle ilgili yapılan tartışmalar program geliştirme alanının doğuşunu hazırlamıştır.Eğitim programı çalışmaları özellikle 20. yüzyılda dikkat çeken bir uğraşıya dönüşmüştür (Demirel, 2013, s. 9).

1918 yılında Bobbit'in yayınladığı "Eğitim Programı" isimli eser, program geliştirme çalışmalarını kapsamlı bir şekilde ele alan ilk eser olma özelliği taşımaktadır. Charters ise, program geliştirme çalışmalarında davranışçı kuramın esas alınması gerektiğini savunarak, eğitim programını, öğrencilerin öğrenme yaşantıları ile kazanabilecekleri bir dizi hedefler olarak görmüştür (Ornstein, 1988, s. 74; akt. Demirel, 2013, s. 11).

1949' da Raply Tyler'in yayınladığı "Eğitim Programı ve Öğretimin Temel İlkeleri" isimli çalışma alanda büyük öneme sahiptir.1962'de Hilda Taba "Program Geliştirme: Kuram ve Uygulama" adlı kitabını yayınlamıştır.Taba ve Tyler program geliştirmede mantıklı, akılcı ve sistematik bir yaklaşım sunar. Aynı dönemde Avrupa'da da programlar üzerine çalışmalar devam etmekteydi. Avrupalı eğitimcilerden İsviçreli

Pestalozzi, modern okulların temelini atarak, programların yenileşmesine katkıda bulunmuştur (Demirel, 2013, s. 11).

Türkiye’de program geliştirmeye yönelik olarak ilk çalışmalar Osmanlı’da Tanzimat Dönemi’nde yapılmıştır. Bu dönemde hazırlanan "1847 Talimatı" ile sıbyan mekteplerinde okutulacak dersler, kullanılacak öğretim araç-gereçleri, öğretim yöntemi, öğretim süresi ve disiplin gibi konular detaylı bir şekilde ortaya konmuştur.. Hazırlanan bu "Talimat" bilimsel bir program geliştirme çalışması olmasa da ilk defa detaylı bir şekilde bir okulun müfredatının belirlenmiş olması ve yeni bir eğitim anlayışının ortaya koyulması açısından önem taşımaktadır (Akyüz, 2013, s. 160-164).

Osmanlı’da 1908 ile 1914 yıllarına denk gelen II.Meşrutiyet devrinde eğitim konusunda yoğun tartışmalar yaşanmış, bir dizi yenilikler yapılmış ve bunların içinde program geliştirme çalışmaları da yer almıştır. 1913 yılında Fransa’daki ilköğretim kanunundan esinlenilerek “Tedrisât-ı İbtidâiyye Kanûn-ı Muvakkati” (Geçici İlköğretim Kanunu) hazırlanmıştır. Bu kanuna göre sıbyan mekteplerinin müfredatı yapılmıştır (Arıbaş ve Köçer, 2012, s. 164).

Türkiye’de Cumhuriyetin ilanıyla birlikte 1924 senesinde çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası) ile tüm okullar MEB’e bağlanmış ve okul programları üzerinde değişiklikler yapılmıştır. O dönemde eğitim programlarının temelini laiklik, batıya dönüklük ve pozitif bilimler oluşturmuştur (Varış, 1970, s. 70; akt. Demirel, 2013, s. 12).

Daha sonra MEB merkez örgütünde program geliştirme çalışmalarına devam edilmiş, 1924 yılında Türkiye’ye davet edilen John Dewey’in hazırladığı rapor doğrultusunda daha çok ilköğretim programlarının yapılmasına ağırlık verilmiştir. 1950’li yıllara kadar ülkemizde program geliştirme işi daha çok disiplinler ve konuların listelenmesi biçiminde sığ olarak kalmış, 1952 yılında ülkemize gelerek köy okullarında incelemelerde bulunan K.V.Wotford’un hazırladığı raporla daha sistematik bir bakış açısıyla program geliştirme çalışmaları yapılmaya başlanmıştır (Demirel, 2013, s. 12).

1960’lı yıllara gelindiğinde, ülkemizde program geliştirme hususunda yapılan çalışmalar ilköğretim müfredatları üzerine yoğunlaşmıştır. 1961 yılındaki 222 sayılı İlköğretim Kanunu’nun getirmiş olduğu hükümler, programların geliştirilip

değiştirilerek dinamik bir yapıya bürünmesini zorunlu kılmıştır. 1968 ilkokul programıyla konuların ünitelere dağıtılması, bakanlık tarafından önerilen yöntem ve tekniklerle öğretmen ve öğrencilerin bütün kaynakları incelemesi ve araştırmaları kolaylaştırılmıştır (Demirel, 1992). 1970'li yıllarda ise program geliştirme çalışmalarının özünü sekiz yıllık ilköğretim okulu denemesi oluşturmuştur. Dokuz kişiden oluşan bir çalışma grubu oluşturularak, sekiz yıllık okulun amaçlarını ve eğitim ilkelerine tespit çalışmalarına başlamış ancak yapılan tüm bu çalışmalar deneme aşamasından öteye gidememiştir (Demirel, 2013, s. 14).

1980'li yıllara gelindiğine program geliştirme konusunda yeni arayışlar başlamıştır (Varış, 1976, s. 83; akt. Demirel, 2013, s. 14). 1982 yılında, gelecekte yapılacak olan program geliştirme çalışmalarına örnek teşkil etmesi maksadıyla bir dizi toplantı yapılmıştır. Üniversitelerdeki alan uzmanları ile işbirliği yapılarak ortaya çıkan ve 1984 yılı başında yayımlanan bu yeni program modeli amaç-davranış-işleyiş-değerlendirme boyutları içinde programların derslere göre hazırlanması esasını getirmiştir (Ünal ve Ünal, 2010).

1990'lı yıllarda eğitim sistemimizi çağın gereklerine göre yeniden düzenlemek maksadıyla Program geliştirme ve Ölçme ve Değerlendirme çalışmalarına ayrı bir önemiyet verildiğini söylemek mümkündür. MEB tarafından 28 Şubat 1990 yılında toplanan, Ölçme Değerlendirme ve Program Geliştirme İhtisas Komisyonları toplantısında dokuz grup oluşturularak çalışmalara başlanmıştır. Oluşturulan bu gruplar; Türkçe, Matematik, Güzel Sanatlar, Sanat Tarihi, Psikoloji, Fen Bilgisi, Tarih, Felsefe grubu ve Sosyal Bilgiler gruplarıdır (Demirel, 2013, s. 14-15).

2000'li yıllarda program geliştirme çalışmaları devam etmiştir. 2004 yılında özellikle ilköğretimde programlarının geliştirilmesinde sistematik bir çalışma başlatılmış bu doğrultuda yeni yaklaşımlar eksenli programlar hazırlanmıştır. Orta öğretim programları da daha sonra bu değişime tabi tutulmuştur. Yeni hazırlanan bu programlarda eskilerine göre bazı temel yenilikler göze çarpmaktadır. Yeni programlar, uluslararası ölçütler ve örnek programlar incelenerek hazırlanmıştır. Davranışçı yaklaşım yerine bilişsel ve yapılandırmacı bir yaklaşım benimsenmiştir. Dünya ile bütünleşme ve Avrupa Birliği standartları dikkate alınmıştır. Programlar sadece öğretim temelli değil eğitimi de içine alan kapsamlı bir yapıya dönüştürülmüştür. Benimsenen bu felsefenin bir sonucu olarak tüm dersler için ortak beceriler saptanmıştır. Dersler,

sınıf seviyelerine göre kavram analizlerine tabi tutulmuş, dersler arası karşılaştırmalar yapılmış ve tüm dersler birbirleriyle ilişkilendirilmiştir. Davranış ifadesi yerine bilgi, beceri, anlayış ve tutumları içeren kazanımlar kullanılmıştır. Programlar, etkinliklerle zenginleştirilerek öğretmen merkezli olmaktan, öğrenci merkezli hâle getirilmiştir. Çeşitli semboller kullanılarak programa açıklamalar kısmı yerleştirilmiştir. Ölçme değerlendirme anlayışında sonuca dayalı bir anlayış yerine, süreci de değerlendiren bir anlayışa geçilmiştir. Türkçeyi etkin kullanmak, tüm dersler için ana beceri olarak kabul edilmiştir (Ünal ve Ünal, 2010).

Tarih Öğretimi

Litaratürde tarihin birçok tanımına rastlamak mümkündür. Tarih; geçmişten günümüze insanın serüvenini inceleyen bilimdir (Demircioğlu, İ. H. 2005, s. 14). Tarih, insanların tüm faaliyetlerini, geçmişten günümüze yaşadığı değişimleri ve insanlar arasında yaşanan olayları, yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç bağı içinde, kanıtlara dayanmak suretiyle araştıran ve bugüne aktaran sosyal bilimdir (Özçelik, 2001). Köstüklü'nün yapmış olduğu tarih tanımı da benzerdir. Geçmişteki olayları; yer, zaman ve faileri göstererek ve kaynaklara dayandırarak sebep-sonuç bağlamında inceleyen bir bilim dalıdır (Köstüklü, 2001, s. 12).

Geçmişten günümüze tarih, farklı amaçları gerçekleştirmek için kullanılmıştır. Eski zamanlara olan ilgiyi artırarak, toplumun ahlaki değerlerinin öğretimi, dini inanışların öğretimi, siyasal ve ideolojik çıkar sağlamak maksatlı tarih kullanılmaktadır (Soutgate, 1997; akt. Demircioğlu, 2012). Tarihi olaylar insanoğlunda daima merak uyandıran bir yapıya sahip olmuştur. Tarih gelecek kuşaklara etik değerler ile dini bilgi kazandırmak maksatlı da kullanılmıştır. İktidara gelmek için meşruiyet arayanlar da tarihi çıkarları doğrultusunda kullanmaktan çekinmemişlerdir. Tarih geçmişte yaşamış olan insanların yaşadıkları olayları, yapmış oldukları eylemleri kavrayarak bunları kişisel yorumlama süzgecinden geçirmeye çalışan bir disiplin olmasının yanında örgün eğitim kurumlarında okutulan bir ders olarak da karşımıza çıkmaktadır (Demircioğlu, 2012, s. 3).

Formal eğitim öncesinde herhangi bir plana ve programa bağlı kalınmadan öğretimi yapılan tarih, 19. yüzyıla gelindiğinde Prusya'da doğduğu kabul edilen zorunlu eğitimin, dönemin çağdaş eğitim kurumlarının temel derslerinden birisi olarak

karşımıza çıkmaktadır (Yıldırım, 2010). Toplumdaki insanların tamamına yakınına eğitimi hedefleyen çağın ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmiş çağdaş eğitim kurumlarında tarihin sistematik bir disiplin şeklinde verilmeye 19.yüzyılın başlarında başlamıştır. Bu dönemdeki tarih eğitiminin amacı milli kimlik özelliklerini benimsemiş, itaatkar bir insan yetiştirmektir. Bu anlayışın uzun süre bu şekilde devam ettiğini söylemekte mümkündür. Geleneksel Tarih öğretimi olarak nitelendirebileceğimiz bu anlayış, günümüzde hala gelişmemiş ve teknolojik bakımdan çağın gereklerini yakalayamamış ülkelerde devam etmektedir (Demircioğlu, 2010).

1939 yılında başlayan 2.Dünya Savaşına kadar tarih dersleri itaat eden, iyi vatandaş olma özelliklerine sahip birey yetiştirme anlayışından kopamayarak kültürel aktarımını temel alan bir yaklaşımla öğretilmiştir. Ancak bu dönemde demokratikleşme, insan haklarına verilen önemin artması ve savaşların ortaya çıkmasına mani olmada eğitimin rol oynayabileceği düşüncesi, gelişmiş dünyada tarih öğretimi anlayışını değiştirmiştir. Tüm bu yaşanan değişimlere ek olarak teknoloji ve ekonomide yaşanan değişimler hayatı daha karmaşık bir duruma getirmiş ve toplumsal yaşamda yer alan bireylerin beceri ve nitelik açısından daha çeşitli olmasını zorunlu kılmıştır. Bu gelişmeler ile birlikte geleneksel tarih öğretimi özellikle gelişmiş ülkeler tarafından tartışılmaya başlanmıştır (Demircioğlu, 2012, s. 3).

Tartışmalar sonucunda tarih öğretimimin tarihte yaşanmışlıkları ezberlemekten ziyade öğrencileri gündelik yaşama nasıl hazırlayabileceği konuşulmaya başlanmıştır. Coltham ve Fines tarafından 1971 senesinde ortaya konulan ‘tarih öğretiminin eğitimsel amaçları’ adlı çalışma, alanda adeta bir dönüm noktası olmuş, ders aracılığıyla öğrencilere ne tür beceriler kazandırılabilirdiği bu eserde ortaya konulmuştur (Demircioğlu, 2012, s. 4).

Öğrencilere temel pratik bilgileri verme yoluyla günlük yaşamlarını kolaylaştıracak bir tarih öğretimini amaçlayan çalışmaların arasında İngiltere’de yürütülen ‘Okul Meclisi Tarih Projesi’ adlı çalışma önemli bir yere sahiptir. Proje ile tarih öğretiminin, inceleyen, muhakeme eden, kanıtları değerlendiren ve değerlendirilen kanıtlar aracılığıyla çıkarımda bulunabilen bireyler yetiştirmesi amaçlanmıştır. Yeni tarih öğretimi olarak tanımlanan bu oluşum 1980’li ve 1990’lı yıllara gelindiğinde de etkisini sürdürmüştür (Demircioğlu, 2012, s. 4).

Tarih dersinin öğrencileri gündelik yaşantılarına hazır hale getirme yaklaşımından hareketle sürdürülen çalışmalar yakın tarihte özellikle Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri'nde de süregelmektedir. Geçmiş, yaparak yaşayarak bizatihi birinci elden kaynaklara dayalı öğrenme yaklaşımı tarihsel düşünme becerilerini gündeme taşımıştır. 2000'li yıllarda tarihsel düşünme becerilerinin ehemmiyeti gittikçe artmıştır (Demircioğlu, 2009).

Tarih öğretiminin tarihçesini kısaca özetlemek gerekirse; 19.yüzyıla kadar bu alana öğretimsel anlamda pek fazla ehemmiyet verilmediğini söylenebilir. Tarih öğretimi 19.yüzyılda Formal eğitim kurumlarına girmeye başlamış ardından zaman içinde içerik ve amaçlarında birtakım değişiklikler yaşanmıştır. Ülkeler, özellikle iktidarlar, otoritelerini kabul ettirmek amacıyla tarih disiplinininden fayda elde etme yoluna gitmiştir. Teknolojik ve ekonomik bakımdan hızlı bir şekilde gelişen günümüz dünyası, dersin genel amaçlarında da bir dizi değişikliğe gidilmesini zorunlu kılmıştır. Dersin genel amaçlarına bakıldığında; etkin, üretme kabiliyeti gelişmiş, yaratıcılık yeteneği gelişmiş, problem çözme becerisine sahip, demokrasi ve insan haklarına saygılı, hoşgörülü, grupça iş yapabilme becerileri gelişmiş, mazisini ve kültürünü bilen bireyler yetiştirmeyi amaçladığını söylemek mümkündür.

Türkiye'de Tarih Öğretimi

Yeni kurulan devletin yönetim şekli olan Cumhuriyetle birlikte her alanda olduğu gibi eğitim alanında da çok hızlı bir değişim yaşanmıştır. Değişimle birlikte Tarih öğretimi yeni devlet için önemli bir hale gelmiştir. Atatürk ve arkadaşlarına göre tarih dersleri aracılığıyla Türk çocuğuna geçmişi öğretilerek milli benlik ve kişilik kazandırılmalıydı. Bu amaçla Türk tarihi ile ilgili araştırmalar teşvik edilmiş ve çalışmaların sistematik bir biçimde devlet eliyle yürütülmesi maksatlı 15 Nisan 1931'de Türk Tarih Kurumu kurulmuştur.

Bu dönemdeki gelişmeleri Tarih öğretimi açısından incelediğimiz zaman 1924 yılında hazırlanan tarih müfredat programımız da zaman içinde değişiklikler yapıldığı görülür (Kaya, 2003; akt. Demircioğlu, 2005, s. 23). Buna ilaveten cumhuriyetin ilanını mütakiben, Mustafa Kemal Atatürk'le beraber Türk tarihine bütüncül bir şekilde bakılmaya başlanarak programlarda sadece Osmanlı ve Selçuklu tarihi değil İslam öncesi Türk tarihi de yer almaya başlamıştır (Safran, 2002, s. 936). 1936 yılı müfredatı

incelendiğinde, programın bütün medeniyetleri Türklüğe ve Türklere bağladığı görülür (Sakaoğlu, 1998, s. 143).

1945 yılında sona eren 2. Dünya Savaşı sonrası ülkeler demokrasiye, insan haklarına daha fazla önem önem vermeye başlamış, bu durum yeni bir tarih öğretimi anlayışını zorunlu kılmıştır. Dersin öğretim amaçlarında dünyada meydana gelen değişime ülkemiz de kayıtsız kalamayarak 1970'li yıllarda programlarımız; öğrenenlere günlük yaşamda karşılaştıkları problemleri çözmelerini sağlayacak becerileri geliştirecek bir anlayışla yeniden düzenlenmiştir. Tüm bu değişimlere rağmen programın öngördüğü anlayış, işin asıl uygulayıcısı olan tarih öğretmenleri tarafından uygulanamamıştır (Safran, 2002, s. 940).

Tarih programındaki son mühim değişiklik 1993 yılında gerçekleştirilmiştir. 1993 yılındaki programın giriş kısmında; o tarihe kadar tarih öğretiminde birtakım değişimler olmasına rağmen, Cumhuriyet dönemi tarih müfredat programlarında, köklü değişikliklerin yapılmadığı iddia edilmektedir (MEB, 1993, s. 4). 2005 yılında yeni öğretim anlayışına bağlı yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde diğer tüm öğretim programlarında olduğu gibi Tarih öğretim programında da birtakım değişiklikler yapılmıştır. Son olarak değişen koşullar ve ihtiyaçlar doğrultusunda 2018 yılında tarih öğretim programları da yeniden yapılandırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretimi ve Tarihsel Gelişimi

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşunun çok yönlü şekilde incelenmesi gerekir. Devletin kuruluşu, yalnızca bir bağımsızlık mücadelesi, yaşam savaşı ya da hükümet şeklinin değiştirilmesi değil, aynı zamanda anayasal bir hareket ve yeni bir kimlik oluşturma faaliyetidir (Akbulut, 2005).

Safran (1998) bu dersin ortaya çıkışını üç gerekçeye bağlamaktadır. Bunlar; 1930'lu yıllarda görülmeye başlanan yeni tarih anlayışının etkisi, vatandaşlık eğitiminin bir aracı ve uluslararası düzeyde karşılaştırmalı bir devrim tarihi dersine ihtiyaç duyulmasıdır.

Yılmaz (2006)'nın da belirttiği gibi; İnkılâp tarihi dersinin okutulması, Ankara Üniversitesi Hukuk Yüksek Okulu'nda "İhtilaller Tarihi" ismiyle 1925 yılında dersler

verilmesine kadar uzanmakla birlikte dersin sistemli olarak üniversitelerde okutulması 1933 yılında İstanbul Üniversitesi'nin kurulması ile başlamıştır. Aynı yıl Türk Milli mücadelesinin niçin yapıldığı ve yeni devletin genel politikasını öğretmek maksadıyla bu üniversitede İnkılâp Enstitüsü kurulması Maarif Vekaletince 20 haziran 1933'de kararlaştırılmıştır. Önceleri konferanslar biçiminde başlayan İnkılâp dersleri 1934 yılından itibaren düzenli dersler haline getirilmiştir. Bu dersleri Yusuf Hikmet Bayur, Mahmut Esat Bozkurt, Recep Peker ve Yusuf Kemal Tengirşenk vermekteydiler. Şüphesiz zaman içerisinde Türkiye'deki üniversitelerin ve fakültelerin sayılarının artması İnkılâp Tarihi derslerini okutulmasında da yeni düzenlemeleri beraberinde getirmiştir. Bu yolda en önemli adım 1942 yılında Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi bünyesinde Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nün kurulması ve 'Türk İnkılâp Tarihi' ve 'Türkiye Cumhuriyeti Rejimi' derslerinin programlarının yayınlanması ile atılmıştır. Bu programa göre dersin muhtevası; 'Kurtuluş Savaşı ve Türk İnkılâbı' ve 'Türkiye Cumhuriyeti Rejimi' isimli iki ana bölümden oluşmaktadır. Daha sonra üniversite düzeyinde eğitim alan öğrencilere İnkılâp tarihi dersleri zorunlu kılınmıştır. Başlangıç yıllarından başlayarak Türk İnkılâp Tarihi derslerinde yeni devletin kuruluş şartları ve cumhuriyetin temel düşüncelerinin iredelenmesi gaye edinilmiş, cumhuriyetin dayandığı temel ilkeleri benimsetmek hedefi üzerine oturtulmuştur (Yılmaz, 2005, s. 26).

Atatürk'ün ölümünden sonra İTA dersi ile alakalı olarak birtakım değişiklikler yapılmıştır. Ders ilk, orta ve yükseköğretimde farklı isimlerle yer almaya devam etmiştir. Mustafa Kemal Atatürk devrini izleyen yıllarda bu derslerin etkisi de tartışma konusu olmuştur. Özellikle 1960'lı yıllardan başlayarak gençliğin Atatürkçü fikirlerden uzak sağ ve sol uçlara yönelmesi derslerin etkinliğinin azaldığı yönündeki fikirleri güçlendirmiştir. Nitekim ortaöğretim ve yüksek öğretimden istifade eden gençlerin, içinde buldukları siyasal gruplaşmaları ve terörü önlemek iddiaları ile gerçekleşen 12 Eylül 1980 askeri darbesinin önderleri, Atatürkçü fikirlere bağlı bir gençlik yetiştirmek için İnkılâp Tarihi öğretimini yeniden düzenlemiştir. Bu bağlamda ilk ve ortaöğretimde günümüzde halen uygulanmakta olan müfredatlar geliştirilmiştir. Dersin okul programlarındaki ağırlığı artırılmıştır. Ancak bu düzenlemelerin üzerinden çeyrek yüz yıl geçtikten sonra bugün çeşitli kesimlerde bu derslerin yeterince etkili olmadığı görüşü etkisini sürdürmektedir (Öztürk, 2005, s. 52).

Yılmaz (2005)'a göre; 1980 darbesi sürecinde mevcut yönetim tarafından anayasa tamamıyla Atatürkçü bir temele dayandırılarak, anayasanın amaçladığı yenilikçi hedeflerin uygulanması için de birtakım önlemler alınmıştır. 2547 sayılı Yükseköğretim kanunu ile ülkedeki tüm yükseköğretim kurumlarında öğretimin ilk sınıflarından başlayarak, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin konulması ve bu dersin geçmiş yıllara göre daha sistemli verilmeye başlaması aynı doğrultudaki son aşama olarak kabul edilebilir. Daha önceki uygulamaların aksine bu dönemde İnkılâp Tarihi dersleri yükseköğretimin yanı sıra ortaöğretim ve bugünkü yapılanmayla ortaokul düzeyine kadar indirilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 1981 yılında Temel Eğitim ikinci basamağı ve ortaöğretimde, dersin müfredatının yayınlanmasından sonra yapılan çalışmalar neticesinde, 1982 yılında “İlköğretim ve Ortaöğretim kurumlarında Atatürk İnkılâp ve İlkelerinin Öğretim Esasları Yönergesi” nde eğitimde, Atatürk ve Atatürkçü değerlere ilişkin esaslar üzerinde durulmasına karar verilerek, belirlenen öğretim programlarına Atatürkçülükle ilgili içeriğin konulması sağlanmıştır. Bu uygulama sonraları daha da genişletilerek, dersin ilk ve ortaöğretim müfredatlarına da aktarılması konusu TTKB'nin 1986 yılında aldığı 95 nolu karar ile kabul edilmiştir. 1995 yılında İlköğretim okullarının birinci basamağında (1,2,3,4,5.sınıf) uygulanması gereken programda TTKB'nin 208 nolu kararı ile değişikliğe gidilmiştir. İlköğretim okullarının ikinci kademesinde (6,7,8.sınıf) öğretim programında yer alması gereken konular, 1996 yılında TTKB'nin 219 sayılı kararı ile tekrar düzenleme yapılmıştır. Yapılan bu düzenlemelerle ilköğretimin I. ve II. kademeleri için geçerli olmak üzere Atatürkçülükle ilgili içerikler farklı farklı programlanmıştır (TD, 1982, 1986, 1995, 1996). Bu düzenlemelerin ortak hedefi; yapılan ilk uygulamaların tersine Atatürkçülük ile alakalı içeriğin büyük oranda, derslerin alan bilgisi konuları ile harmanlanmaya çalıştırılması olmuştur.

İlk ve Ortaöğretimde verilmesi istenilen Atatürkçülük ile ilgili konular, programlarının sınıf düzeylerine ve ünitelerine dağıtılmış, amaç ve içerik programda belirtilmiştir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğuna uygulamaya konulan müfredatın ‘programlar arası bir öğretim programı’ olma özelliği taşıdığını söylemek mümkündür. 4306 sayılı kanunla ilköğretimin kesintisiz sekiz seneye çıkarılması sebebiyle Atatürkçülük ile ilgili konular, bütünlüğü ve devamlılığı bozmayacak

mahiyette yeniden düzenleme yoluna gidilmiştir. Programda Atatürkçülükle ilgili konular, TTKB'nin 04.08.1999 tarih ve 263 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Programların 1999-2000 müfredatında verilmesi gerekli Atatürkçülükle ilgili konular, farklı disiplinlerin programlarına da dahil edilmiştir (Yılmaz, 2005).

Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı (İTÖP), İlk ve Ortaöğretim seviyesinde 'Öğretim Programları Tasarımı Projesi' kapsamında 18 Kasım 2003 tarih ve 12438 sayılı makam oluru ile kurulan Özel ihtisas Komisyonunca hazırlanarak TTKB'nin 23.02 2006 tarih ve 16 sayılı kararıyla 2008-2009 öğretim yılından başlayarak uygulanmak üzere kabul edilmiştir. 08 Haziran 1981 tarihli İTÖP ise 2008-2009 Öğretim yılından itibaren uygulamadan kaldırılmıştır. Bu tarihten başlayarak yeni öğretim programlarına göre ders kitabı, öğretim kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitabının takım şeklinde yeniden yazılması kararlaştırılmıştır (Tebliğler Dergisi, 2006).

2010 yılına kadar 8.sınıfta haftada 3 saat olarak belirlenmiş olan İTA dersi için, 20.07.2010 tarih ve 75 sayılı TTKB kararı ile kabul edilen çizelgede dersin süresi haftada 2 ders saati olarak belirlenmiştir (Bayram, 2016).

Son olarak İTA dersinin 2017 yılı içerisinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından taslak müfredat yayımlanmış, öğretmen-öğrenci-veli-akademisyen görüşlerine sunulmuş ve aynı yıl dersin öğretim programında TTKB'nin 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılından başlanarak uygulanmak üzere, 19.01.2018 tarihli 14 sayılı kararı ile İTÖP kabul edilmiştir.

2018 Öğretim Programları İçin Yapılan Çalışmalar

Programların Yenilenme Gerekçeleri

Demircioğlu (2005)'nunda belirttiği gibi; Tarih müfredat programımız, çağın ihtiyaçlarını karşılayamadığı gerekçesiyle eleştirilere maruz kalmaktadır. Programı, gelişmiş ülkelerin programlarıyla karşılaştırdığımız zaman, genel amaçların etkin, üretken, yaratıcı ve problem çözen bireyler şeklinde genişletilmesi gerektiği görülecektir. Geçtiğimiz yüzyılın son otuz yılında İngiltere başta olmak üzere gelişmiş ülkelerde tarih öğretimi alanında zihniyet değişimi yaşanmıştır. Program konusundaki tartışmalar dikkatle incelendiği zaman, tarih derslerinin öğrencilere salt bilgi

aktarımının yapıldığı dersler olmadığı vurgulanarak, alanın öğrencilere bazı zihinsel becerileri kazandırması gerektiği üzerinde durulduğu görülür.

Ülkemizde Öğretim programlarının güncellenmesi, yenilenmesi, kaldırılması vb. gibi işlemler MEB'e bağlı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yürütülmektedir. Başkanlık; "Müfredatta Yenileme ve Değişiklik Çalışmalarımız Üzerine... Ankara, 18 Temmuz 2017" tarihli basın açıklamasında müfredatın revizyon gerekçelerini belirtmiştir. Açıklamada; günümüzde dünyada yaşanan değişimin ülkemizi de etkilediğinden bahsedilerek, yaşanan gelişmelerin eğitim faaliyetlerinden yararlanan bireylerin, ilerideki toplum yapısının üretken mensupları olarak gereken niteliklerini de değiştirmesine vurgu yapılmıştır. Kazanılan hususi niteliklerin yaşamın değişik alanlarında kullanılabilmesi için iyi bir donanıma ehil olunması gerekliliğinden ve bu durumun kendilerine büyük umutlar bağlanan toplumun devamlılığını sağlayacak olan öğrencilerin üst düzey bir eğitim-öğretim görek kendilerini geliştirmeleri için müfredatların yenilenme ihtiyacını gerekli kılmasına değinilmiştir. Ayrıca basın açıklamasında yenilenme çalışmalarının başlamasında etkili olan bu unsurlar;

- 64 ve 65. hükümetin eğitim-öğretim alanında yaptıkları eylem planları
- Uluslararası gerçekleştirilen sınavlardan elde edilen sonuçların sıralamaları
- Ülkemizde ve ülkelerarası kurumların hazırladıkları raporlar ve araştırmalar

olarak ifade edilmiştir.

Programlar Yenilenirken Milli Eğitim Bakanlığı Tarafından Yürütülen Çalışmalar

Program yenilenirken MEB çeşitli çalışmalar yapmıştır. MEB (2017)'de belirtildiği üzere program yenileşme sürecinde farklı kurumların, kişilerin, paydaşların vb. Milli Eğitim Bakanlığı koordinesinde çalışmalarına rastlamak mümkündür. Program yenilenirken; benzer sebeplerden ötürü programını yenilemiş ülkelerin çalışmaları incelenmiştir. Müfredatlar konusunda son dönemde yapılan gerek yurtiçi gerek yurtdışı çalışmalar bakanlık tarafından taranmıştır.

Yapılacak olan yeni programın; anayasal çerçevede, ilgili mevzuatları dikkate alan, hükümet programları, kalkınma planları, sivil toplum kuruluşlarının raporları vb. etkenler göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Bakanlıkça geliştirilen Öğretmen ve

yöneticilerin, program ve ders çizelgeleri ile alakalı görüşlerini ortaya koymayı hedefleyen anketler ile öğretmen ve yöneticilerin bu konudaki görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Her ilin branş bazında zümre raporu bakanlıkça istenerek, raporlardaki hususlar göz önünde bulundurulmuştur. Elektronik ortamda yapılan anketler aracılığı ile branşlara dair görüşler elde edilmiştir. Üniversitelerden branşlar bazında müfredatlara dair rapor hazırlayarak bakanlığa iletmeleri istenmiştir. Farklı illerde görev yapan öğretmen ve akademisyenlerden çalışma grupları oluşturulmuştur. Gruplar arası koordinasyonu sağlamak maksadıyla çalışma usulü eğitimleri yapılmıştır. Tüm bu çalışmalar, Bakanlığa bağlı olarak oluşturulan, Müsteşarın başkanlık ettiği bir kurulla izlenerek, yapılan çalışmaların etkililiği ve çalışmalara klavuzluk yapma hususunda destek görevi görmüştür. Oluşturulan kurulda bakanlığa bağlı; Hayat Boyu Öğrenme, Temel Eğitim, Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri, Ortaöğretim, Din Öğretimi, Meslekî ve Teknik Eğitim, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri birimleri genel müdür düzeyinde sürekli olarak yer almıştır.

Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü ve Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne hazırlanan taslak müfredatlar, birbuçuk yıllık yoğun ve kapsamlı bir çalışma neticesinde, Kasım 2016'dan başlayarak TTKB'ye teslim edilmiştir. Başkanlıkça taslak programın ön incelemeleri yapılarak programı hazırlayan grup ile inceleyen grubun koordineli bir şekilde çalışması sağlanmıştır.

13 Ocak 2017 tarihinde taslak müfredatlar dönemin Milli Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz tarafından düzenlenen bir basın toplantısıyla kamuoyunun görüşlerine sunulmuştur. 13 Ocak 2017-10 Şubat 2017 tarihleri arasında taslak müfredatlar askıda kalarak mufredat.meb.gov.tr adresinden 27 gün süre ile inceleme ve görüş bildirmeye açık tutulmuştur. Bu süre içinde taslak programa yönelik toplumun her kesimince oldukça fazla sayıda görüş bildirimi yapılmıştır. [Mufredat.meb.gov.tr](http://mufredat.meb.gov.tr) adresinden 175.342, TTKB kurumsal e-posta adresinden 8.850 kişi görüş bildiriminde bulunmuştur. Ayrıca kurumun facebook hesabında 91.487 görüntüleme, 31.268 etkileşim; twitter hesabında ise 530 milyon görüntüleme, 19 milyon 100 bin profil ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Müfredatların 27 gün boyunca askıda kaldığı süre boyunca hiçbir ayırım yapılmadan toplumun her kesiminden kurum ve kuruluşların görüşleri alınmıştır. İlgililerden gelen bu dönütler, akademisyen ve öğretmenlerden meydana gelen çalışma

gruplarında görev almış 360 kişinin katılımıyla gerçekleşen bir çalıştayda büyük bir titizlikle değerlendirmeye tabi tutulmuştur. TTKB bünyesindeki komisyonlar çalıştaydaki değerlendirmeleri göz önünde bulundurarak gerekli düzenlemeleri yapmış, taslak müfredatları Talim ve Terbiye Kuruluna sunmuştur. TTKB tarafından onaylanan taslak müfredatlar, Millî Eğitim Bakanına arz edilerek 02 Mayıs 2017 tarihinde Makam Onayı alınmıştır. 18 Temmuz 2017 tarihinde düzenlenen basın toplantısı ile yeni müfredatlar kamuoyu ile paylaşılmıştır. İTÖP ise 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere, TTKB'nin 19.01.2018 tarih ve 14 sayılı kararı kabul edilmiştir.

2018 Tc. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı Analizi

Programın Amaçları

2017 yılında güncellenen ve tematik bir anlayışla yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak hazırlanan TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programının özel amaçlarını incelediğimizde genel olarak aşağıdaki şekilde özetlememiz mümkündür MEB (2018).

Programın özel amaçlarında; Atatürk'ün çok yönlü kişilik özelliklerinden yola çıkarak Türk gençlerinin Atatürk'ü örnek almaları gerektiği vurgulanmaktadır. Kurtuluş savaşında verdiğimiz destansı mücadeleden hareketle milli birlik ve beraberlik anlayışıyla özgürlük, bağımsızlık ve vatan sevgisi gibi duyguların, zorlukların üstesinden gelmede etkili rol oynayacağını gençlerimize anlatmak ve Türk Milli mücadelesinin, İnkılâplarının hem ulusal hemde uluslararası özelliklerini kavratma öğretim programının amaçları arasındadır. Zor şartlar altında, imkansızlıklar içerisinde yürütülen milli mücadelenin tarihsel anlamını ve önemini gençlerimize kavratarak, insan hakları, millet egemenliği, tam bağımsızlık, milliyetçilik, demokrasi, laiklik, çağdaşlık ve cumhuriyet kavramlarının Türk milleti için ne ifade ettiğini anlamalarını sağlamak programın amaçları arasındadır. Programın özel amaçlarında ayrıca Atatürk ilke ve İnkılâplarının, Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik, askeri, siyasal ve sosyo-kültürel alanlarda gelişimine yaptığı olumlu etki de vurgulanarak bu değerleri gençlerin yaşatmaya istekli olmaları amaçlanmıştır. Türk gençliğinin vatanını milletini sevmesi, haklarını bilen bir vatandaş olması, sorumluluklarını yerine getiren, milli benliği yüksek bireyler olmaları hedeflenmiştir. Türkiye'nin bulunduğu konum itibarıyla küresel tehditlere açık olduğundan her türlü tehdide karşı duyarlı olunması amaçlanmaktadır.

Programda bireyin geçmiş, günümüz ve gelecek arasında bağ kurma becerisi kazanması da hedeflenmektedir. Günümüz dünya sorunlarını tespit edip, sorunlara yönelik çözüm üretebilen bireyler yetiştirmekte programın amaçları arasında yer almaktadır.

2005 ve 2018 yılı İTA dersi özel amaçları incelendiğinde; dersin öğretim programlarında amaçlarının benzer olduğu söylenebilir. 2005 programının amaçları incelendiğinde ‘8. Sınıf TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Genel Amaçları’ başlığı altında 14 amaca yer verildiği görülmektedirken 2018 programında ise ‘TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının Özel Amaçları’ başlığı altında 12 amaca yer verildiği görülmektedir MEB (2005, 2018).

Programın Yapısı

Dersin müfredatını yapısal olarak incelediğimiz zaman 7 üniteden meydana geldiğini görmekteyiz. Programda; üniteler içerisinde kazanımlar ve kazanımlara ilişkin açıklamalar yer almaktadır. Kazanımlar; öğretim süreci boyunca öğrenenlerin sahip olacakları bilgi, beceri, değer ve tutumları kapsamaktadır MEB, (2018). Aşağıda yer alan Tablo 1’de programın kazanım sayısı, üniteler ve içerik yoğunluğu bir bütün olarak verilmeye çalışılmıştır.

Tablo 1. 2018 İTÖP Üniteler, Kazanım Sayıları ve İçerik Yoğunluğu

Sıra No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre / Ders Saati	Oran (%)
1	Bir Kahraman Doğuyor	4	8	11.1
2	Milli Uyanış, Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar	8	18	25
3	Milli Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!	7	14	19.5
4	Atatürkçülük ve	9	12	16.7

	Çağdaşlaşan Türkiye			
5	Demokratikleşme Çabaları	3	6	8.3
6	Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası	3	6	8.3
7	Atatürk'ün Ölümü ve sonrası	5	8	11.1
TOPLAM		39	72	100

Tabloda 1’de 2018 İTÖP’de üniteler, kazanım sayıları ve içerik yoğunluğu bir bütün olarak verilmeye çalışılmıştır. Tablo 1’e göre program 7 üniteden oluşmakta, 39 kazanım yer almakta ve bu kazanımları işlemek üzere 72 ders saati ayrıldığı görülmektedir.

Aşağıda yer alan Tablo 2’de 2005 ve 2018 öğretim programları mukayese edilmiştir.

Tablo 1. 2005-2018 İTÖP’lerin Kazanım Sayısı, Süre, Oran Karşılaştırılması

Sıra No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre / Ders	Oran (%)	Sıra No	Ünite Adı	Kazanım Sayısı	Süre / Ders	Oran (%)
1	Bir Kahraman Doğuyor	6	4	6	1	Bir Kahraman Doğuyor	4	8	11.1
2	Milli Uyanış:Yurdumu zun İşgaline Tepkiler	8	10	14	2	Milli Uyanış,Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar	8	18	25
3	“Ya İstiklal Ya Ölüm”	7	10	14	3	Milli Bir Destan:Ya İstiklal Ya Ölüm!	7	14	19.5

4	Çağdaş Türkiye Yolunda Adımlar	25	18	25	4	Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye	9	12	16.7
5	Atatürkçülük	17	16	22	5	Demokratikleşme Çabaları	3	6	8.3
6	Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası ve Atatürk'ün Ölümü	5	4	5	6	Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası	3	6	8.3
7	Atatürk'ten Sonra Türkiye:İkinci Dünya Savaşı ve Sonrası	12	10	15	7	Atatürk'ün Ölümü ve sonrası	5	8	11.1
TP.		80	72	100	TP.		39	72	100

Tablo 2’de 2005 ve 2018 dersin öğretim programları üniteler, kazanım sayıları ve içerik yoğunluğu bir bütün olarak verilmeye çalışılmıştır. 2005 öğretim programında yer alan ünite adlarının küçük değişiklikler yapılarak 2018 öğretim programında da yer aldığı görülmektedir. Her iki öğretim programı da 7 üniteden oluşmaktadır. 2005 öğretim programında 2010 yılında yapılan değişiklikle 20.07.2010 tarih ve 75 sayılı kurul kararı ile kazanımlara ayrılan 108 saatlik ders saati süresi 72 saate düşürülerek İTA dersinin haftada 2 ders saati olarak işlenmesine karar verilmiştir.2005 öğretim programında toplam 80 kazanım ve bu kazanımları işlemek için 72 ders saati yer aldığı görülmektedir. 2018 öğretim programında 39 kazanım ve bu kazanımları işlemek için 72 ders saati yer aldığı görülmektedir MEB (2005, 2018).

Ayrıca yeni programda ünite başlıklarının altında kazanımlar ve bu kazanımların açıklamalarının yer aldığı görülmektedir.

Programda Ölçme ve Değerlendirme

2018 İTÖP’de; herkes için geçerli olabilecek, herkese uygun standart bir ölçme değerlendirme yaklaşımının insanın tezahürüne aykırı olduğu belirtilerek, ölçme ve

değerlendirme sürecinde mümkün olduğunca birbirinden farklı ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca program ölçme ve değerlendirme hususunda öğretmenden yaratıcı ve özgün olmasını beklemektedir MEB, (2018).

Bu bakış açısından hareketle programın ölçme ve değerlendirme ögesine yönelik temel prensipleri oluşturan ilkeler aşağıda kısaca özetlenmiştir.

1.Yapılacak olan ölçme ve değerlendirme faaliyetleri programının tüm bileşenleri ile azami şekilde uyum sağlayarak, özellikle değerlendirme faaliyetlerinde kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınarak yapılmalıdır.

2. Öğretim programı, süreçte yararlanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin ve katı sınırlar çizmez, sadece kılavuzluk yapar. Fakat kullanılan ölçme ve değerlendirme metodu teknik ve akademik standartlara uygun olmalıdır. Bu yaklaşımdan hareketle programın, uygulayıcılara esneklik tanıdığı söylenebilir.

3. Ölçme sonuçları sonuç odaklı değil süreci de kapsayacak şekilde planlanmalıdır.

4.Bireysel farklılıklar dikkate alınarak, herkes için genel-geçer, tek tip bir ölçme aracını kullanmaktan ziyade öğrenenin gelişimini destekleyici, bütünsel bir yaklaşımla farklılıklara duyarlı bir ölçme değerlendirme prensibi belirlenmelidir.

5. Sadece bilişsel ölçümler değil öğrencinin duygularını da dikkate alan ölçümler yapılmalıdır.

6. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri; veli-öğretmen-öğrenci işbirliği ile gerçekleştirilmedi.

7. Kişinin ölçme ve değerlendirmeye konu olan özelliklerinin zamanla değişebileceği gerçeği unutulmamalıdır.

Bu sebeple söz konusu nitelikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

Aşağıda yer alan Tablo 3’de dersin 2005 ve 2018 öğretim programı ölçme ve değerlendirme yaklaşımı açısından karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

Tablo 2. 2005-2018 İTÖP Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları

2005	2018
Ünitenin yapısına uygun ölçme ve değerlendirme araçları seçilmeli sadece öğrenme ürününü değil, öğrenme süreci de değerlendirilir.	Ölçme değerlendirme azami çeşitlilik, esneklik anlayışı içinde özgün ve yaratıcı bir biçimde öğretmenlerden ve eğitim uygulayıcılarından beklenmektedir.
Gözlem	Ölçme Değerlendirme;
Performans ödevleri	Öğretim programı ile uyum sağlamalı
Görüşmeler	Kazanım ve açıklamaların sınırlarını esas almalı
Öz değerlendirme ölçekleri	Eğitim süreci boyunca yapılmalı
Öğrenci ürün dosyaları (Portfolyo)	Birden fazla yöntem kullanılmalı
Projeler	Sadece bilişsel ölçümler yapılmamalı
Çoktan seçmeli testler	Çok odaklı ölçme ve aktif katılım ile gerçekleştirilmeli
Boşluk doldurma	
Açık uçlu sorular ölçme değerlendirme sürecinde kullanılabilir.	Süreç içerisindeki değişimler dikkate alınan ölçümler yapılmalı.

Tabloda 3’te 2005 ve 2018 öğretim programlarında yer alan temel ölçme-değerlendirme yaklaşımları bir bütün olarak verilmeye çalışılmıştır. Her iki programın ölçme değerlendirme yaklaşımı öğrenciyi merkeze alan bir anlayışla yapılandırmacı yaklaşıma uygun olduğu söylenebilir. Ayrıca 2018 öğretim programında ölçme değerlendirme süreci bireysel farklılıklardan dolayı standart ve herkese uygun bir ölçme değerlendirmenin olamayacağını, eğitim süreci boyunca süreç içerisindeki ilgi, tutum ve

başarı gibi değişimler dikkate alınarak ölçme değerlendirme akademik standartlarına ve tekniklerine uygun öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından özgünlük ve yaratıcılık içerisinde ölçme değerlendirme uygulamaların yapılması vurgulanmıştır (Tangülü, Z. ve Süvari, Ş. 2018).

İlgili Araştırmalar

Çalışmanın bu bölümünde literatür incelenerek TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile alakalı olarak hazırlanmış makale ve tez çalışmalarına yer verilmiştir.

Yılmaz (2004), hazırlanmış olduğu doktora tezinde İlköğretim İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programını, içeriği, içeriğin kitaplarına yansıtış biçimi ve içeriğin öğrenci taleplerini karşılama durumuna ilişkin alan araştırması şeklinde ele almıştır. Çalışmada, ilköğretim bütünlüğü içerisinde yer alan "Atatürkçülükle İlgili Konular", bu konuların ilköğretim programlarındaki dağılımı, yeri ve oranı ile programlanan davranışlar yoluyla yapılan içerik tekrarlarına yer verilmektedir. Çalışmada içerik tekrarları olduğu belirlenmiş, İTÖP ve bu programın tasarım açısından bir değerlendirmesi yapılarak bu değerlendirme sonucunda farklı öğretim seviyeleri göz önünde bulundurularak ilköğretim seviyesinin belirlenmesi ve programda gerekli çalışmaların yapılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Bu konuda ders kitaplarındaki uygun olan hususlardan daha fazla eleştirel bir yaklaşımla eksiklikler örneklendirilme yoluna gidilmiştir. Sonuçta uzun bir süreç boyunca aynı programa göre yazılan ders kitaplarının geçen süre içerisinde hem içerik hem de niteliksel olarak kendisini çok fazla güncelleyemediği ve metne yardımcı unsurlar hususunda eksiklikler bulunduğu kanısına varmıştır. Son olarak, İlköğretim İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim programı içeriğinin öğrenci gereksinimlerini karşılama durumu açısından ilk defa öğretmen ve öğrenci görüşlerine yer veren bir alan araştırması yapılmıştır. Alan araştırması, Ankara, Konya, Kastamonu ve Kırşehir illerindeki şehir ilköğretim okulları evreninde yapılmıştır. Bu araştırma, konu alan üzerinde yapılacak program geliştirme konusunda çalışanlara, yönetici, öğretmen ve alanda çalışanlara veriler sunması bakımından önem taşımaktadır.

Koca (2005), makalesinde, Atatürk İlke ve İnkılâplarının öğretimi konusundaki mevcut durumu, Atatürkçülükle ilgili konuların belirli gün ve haftalarla beraber resim,

müzik, beden eğitimi ve din kültürü ve ahlak bilgisi gibi derslerle desteklenmesi ile dersin işlenişi ile ilgili çözüm önerilerine yer vermiştir.

Yılmaz (2005), makalesinde, Atatürkçülükle ilgili konuların tarihsel arka planı, programlanması, diğer öğretim programları ile olan ilişkisi ve program geliştirme süreçlerinde uygulamada meydana gelen problem durumları üzerinde durmuş ve bu konudaki sonuç ve önerilere yer vermiştir.

Ata (2006), makalesinde, ortaokul seviyesindeki İTA dersi'nin Taslak programının geliştirilmesinde karşılaşılan sorunların ve taslak programın analizini yapmıştır.

Birişik (2006), yüksek lisans tez çalışmasında 8. sınıf İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde ders muhtevasının yapıcı öğrenme kuramı doğrultusunda düzenlenmesinin öğrencilerin öğrenme düzeyleri üzerindeki etkisini incelemiştir. Çalışmada deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma 2004-2005 öğretim yılı Adana'da 8.sınıf öğrencileriyle yürütülmüştür. Araştırmacı verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız gruplar t testi ve pearson momentler korelasyon katsayısı istatistiksel analizleri kullanmıştır. Araştırmada deney grubundaki öğrencilere ders kitabında yer alan muhtevanın yanı sıra çeşitli argümanlar sunularak içerik zenginleştirilmiştir. Araştırma sonunda gruplar arasında akademik başarı ve kendi anlamalarını sağlama bakımından anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Delen (2007) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında; ilk ve orta öğretimde öğretmen görüşlerine göre İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretilirken rastlanan problemleri ve bu problemlere yönelik olası çözümleri belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma resmi ve özel 45 ortaöğretim ve 49 İlköğretim okulunda yürütülmüştür. Araştırmaya, 70 Ortaöğretim öğretmeni ve 65 ilköğretim öğretmeni toplam 135 İnkılâp Tarihi öğretmeni ile yürütülmüştür. Çalışma 2005-2006 Eğitim-Öğretim yılında uygulanmıştır. Çalışmaya katılan katılımcıların görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla tutum anketi uygulanmıştır. Anket uygulamaları ve literatür taramaları sonucunda dersi veren öğretmenlerin karşılaştıkları problemler ve bu problemlerin çözüm önerileri sunulmaya çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarının yeni hazırlanacak olan öğretim programlarına yol gösterici olması amaçlanmaktadır.

Talay (2008), hazırladığı yüksek lisans tezinde İlköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim programında yer alan Atatürkçülük konularına öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmanın evreni Kastamonu il merkezinde bulunan ilköğretim okulları ve bu okullardaki sekizinci sınıf öğrencileridir. Örneklem olarak rastlantısal yöntemle Kastamonu il merkezinde bulunan altı ilköğretim okulu belirlenmiştir. Verileri toplamak için araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testi, evrende yer alan Ali Fuat Darende İlköğretim Okulunda iki adet ön test uygulanarak testin geçerliliği belirlenmiştir. Başarı testi, örneklem seçilen ilköğretim okullarında 588 öğrenciye uygulanmış, araştırma güvenilir ve geçerli kabul edilen 486 veri ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucuna göre ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki Atatürkçülükle ilgili konulara hazır bulunuşluklarının olduğu fakat beklenen düzeyde olmadığı belirlenmiştir.

Yoluk (2010), yüksek lisans tez çalışmasında dersin öğretim programlarında amaçların gerçekleşme düzeyini konu almıştır. Araştırmanın amacı öğretmen- öğrenci görüşleri doğrultusunda, ortaokul düzeyindeki İTA dersinin Türk İnkılâbı Bölümü amaçlarının kazanılmışlık düzeyini belirlemektir. Araştırmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma, Mersin ili Tarsus ilçesinde 35 okulda 973 öğrenci ile bu okullarda görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenleriyle yürütülmüştür (63 kişi). Katılımcılara anket uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS programında analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1.Öğretmenlerin Türk İnkılâbı Bölümü hedeflerini Çok iyi seviyede, Öğrencilerin ise Orta seviyede kazandıkları anlaşılmaktadır.

2.Öğretmen ve öğrencilerin, Türk İnkılâbı bölümü amaçlarının kazanılmışlık düzeyi ile ilgili farklı düşünceleri, bölüm amaçlarının/davranışlarının yeterince kazandırılmadığını ortaya çıkarmaktadır.

Adalar (2010), yüksek lisans tez çalışmasında; yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde, öğrenci merkezli bir anlayışa göre hazırlanan ve 2008-2009 öğretim yılında ilk defa uygulamaya konulan İlköğretim 8. sınıf İTÖP'e yönelik öğretmen görüşlerini değerlendirmiştir. Araştırmacı çalışmasında alan taraması yöntemini kullanmıştır. İlköğretim sekizinci sınıflarda görevli bulunan Kırıkkale ilindeki 80

öğretmenin görüşleri anket yoluyla elde edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğretmenler genel anlamda programı desteklemiştir.

Zogo (2016), yüksek lisans tez çalışmasında; İlkokul seviyesinde 4. sınıf Sosyal Bilgiler kitabında yer alan Atatürkçülük kazanımlarını, ilkokul 4. sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırmada, öğretmenlerin Atatürkçülük kazanımlarına ilişkin görüşlerini belirlemek için araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Araştırma İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde, 155 Sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırma sonucunda anketlerden elde edilen veriler neticesinde öğrencilerin öğrenmesi gerekli kazanımlarla değişkenler arasındaki bağ tablolaştırılmış; irdelenerek sonuç ve öneriler sunulmuştur.

Bayram (2016), yüksek lisans tez çalışmasında; yapılandırmacı anlayış çerçevesinde yeniden hazırlanan 8. sınıf İTÖP'ün öğretim sürecindeki mevcut durumu ve beklentileri karşılayıp karşılamadığı programın uygulama sürecindeki önemli bir basamağı olan öğretmen görüşleri doğrultusunda ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan anket formu, kişisel bilgilerle ilgili 8 soru ile programın temel öğelerine yönelik 45 sorudan oluşmaktadır. Çalışmanın verileri, 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında Ağrı il merkezi ve ilçelerinde 56 ortaokulda görev yapmakta olan sosyal bilgiler öğretmeninden toplanmıştır. Çalışma verileri, aritmetik ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde testleri ile analiz edilmiştir. Ayrıca katılımcılar bazında verilen cevapların bağımsız değişkenlere göre ilişkisini belirlemek amacıyla kay kare testi ve çapraz tablo analizi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler genel manada program desteklemekle birlikte programın öğelerine yönelik bazı eksiklikler tespit etmişlerdir. Yeni öğretim programının öğretmenlerin beklentilerini kısmen karşıladığı görülmüştür.

Sever (2017), yüksek lisans tez çalışmasında; 2010 yılında hazırlanan ve yapılan değişikliklerle 2012 yılında son halini alan 11. sınıf öğretim programını genel özellikleri, kazanımları, içeriği, öğrenme-öğretme süreci boyutuyla irdelemeyi ve bu konularda tarih öğretmenlerinin bu programa yönelik görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmaya, Samsun il merkezi ve ilçelerinde farklı orta öğretim kurumlarında görev yapan 20 tarih öğretmeni katılmıştır. Araştırmada öğretmenlerle yüz yüze görüşülmüş, araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca kendilerine görüşme

formu verilerek onlardan serbest bir zaman diliminde açık uçlu sorulara yazılı cevaplar vermeleri istenmiştir. Görüşme formlarından elde edilen ham verilerde önemli noktalar tespit edilmiş, belirli noktalarda odaklanılmış ve buna yönelik kodlama tabloları oluşturulmak suretiyle görüşler özetlenerek basit bir şekilde ifade edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonuçlarından, katılımcıların büyük çoğunluğu yürürlükteki öğretim programını uygularken güçlüklerle karşılaştığını belirtmiştir. Programın; ünite dağılımında dengesizlikler olması, kazanımların yetersiz oluşu, içerikte eksikliklerin olması, programın yoğun oluşu, derse ayrılan sürenin az oluşu programın işe koşulması esnasında karşılaşılan en önemli hususlardır. Ayrıca programın uygulanması sırasında hizmet içi eğitim çalışmalarının yetersizliği katılımcılar tarafından önemli eksikliklerden biri olarak görülmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın modeli

İTA dersinin 2018 yılı ortaokul öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden Tarama Modeli kullanılmıştır.

Karasar (2005, s. 77) tarama modellerini: "Geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimleyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır." şeklinde ifade etmektedir. Araştırmaya konu edilen durum ne ise kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmaktadır. Onları herhangi bir biçimde etkilemeye çalışılmaz. Bu yöntemde esas olan var olanı değiştirmeye çalışmadan gözlemektir.

Tarama modelinin bir türü olan Genel Tarama modelinde ise çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için, evrenin tümü ya da evrenden alınacak bir grup örnek yada örneklem üzerinden tarama yapılır (Karasar, 2005, s. 79).

Bu çalışmada İTA dersi yeni programın hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme unsurlarına ilişkin öğretmen görüşleri genel tarama yöntemi kullanılarak durum tespiti yapılmaya çalışılmış ve elde edilen sonuçlar ilgili bölümde paylaşılmıştır.

Evren ve Örneklem

Yapılan araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, Yozgat ili ve 13 ilçesinde, resmi Ortaokullar ve İmam hatip Ortaokullarında görev yapan 220 Sosyal Bilgiler Öğretmeni oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşılmaya çalışıldığından örneklem alımına gidilmemiştir. Araştırmada 182 Sosyal Bilgiler Öğretmenine anket uygulanmış, 9 ankette kodlama hataları yapılmasından dolayı araştırmaya dahil edilmemiştir. Araştırma 173 Sosyal Bilgiler Öğretmenin görüşleri üzerinden yürütülmüştür. Katılımcıların demografik özellikleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

		f	%
Cinsiyet	Kadın	70	40,5
	Erkek	103	59,5
Yaş grubu	20-30	49	28,3
	31-40	101	58,4
	41-50	20	11,6
	51 ve üzeri	3	1,7
Eğitim durumunuz	Ön lisans	1	0,6
	Lisans	157	90,8
	Yüksek lisans	13	7,5
	Doktora	2	1,2
	Eğitim Ön lisans /İki Yıllık Eğitim Yüksek Okulu	1	0,6
	Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	3	1,7
	Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	160	92,5
Mesleki kıdem	Fen Edebiyat Fakültesi	5	2,9
	Diğer	4	2,3
	0-5	48	27,7
	6-10	52	30,1
Okulun bulunduğu yer	11-15	35	20,2
	16-20	29	16,8
	21- Üzeri	9	5,2
2018 yılında uygulamaya konulan TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programından haberdar	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	33,5
	İl-İlçe Merkezi	115	66,5
2018 yılında uygulamaya konulan TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programından haberdar	Evet	165	95,4
	Hayır	8	4,6

mısınız?

Okulun Fiziki ortam ve olanakları TC.	Yetersiz	25	14,5
İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi	Az Yeterli	51	29,5
Öğretim Programının uygulanması için	Yeterli	84	48,6
size göre ne kadar yeterlidir?	Çok Yeterli	13	7,5
	Toplam	173	100,0

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaya katılımı sağlanan öğretmenlerin %40,5'inin kadın, %59,5'inin ise erkek olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin; %28,3'ünün 20-30, %58,4'ünün 31-40, %11,6'sının 41-50 ve %1,7'sinin 51 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin büyük bir oranı (%90,8) lisans mezunu olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin büyük bir oranı (%92,5) eğitim fakültesi sosyal bilgiler öğretmenliği mezunudur.

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımı incelendiğinde, %27,7'sinin 0-5 yıl, %30,1'inin 6-10 yıl, %20,2'sinin 11-15 yıl, %16,8'inin 16-20 yıl ve %5,2'sinin ise 21 yıl ve üzeri süre ile mesleki kıdeme sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin %33,5'i köy ve beldelede, %66,5'i il ve ilçe merkezlerinde görev yapmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir oranı (%95,4) 2018 yılında uygulamaya konulan İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programından haberdar olduğunu ifade etmiştir. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programının uygulanmasında okulun fiziki ortam ve olanaklarını öğretmenlerin; %14,5'i yetersiz, %29,5'i az yeterli, %48,6'sı yeterli ve %7,5'i çok yeterli bulmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak; Taş ve Kıroğlu (2018) tarafından geliştirilen 'Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri Ölçeği' anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın amacına yönelik görüşleri ortaya koymayı amaçlayan veri toplama aracı kapalı uçlu soruların yer aldığı 'beşli likert tipi' bir ölçektir.

Sosyal bilimler için gerekli olan verilerin sistematik olarak toplanmasında anket önemli bir araçtır. Birincil kaynaklardan bilgi toplamak için hazırlanan sistematik bir soru formudur. Amacı, araştırmanın problemini çözecek ve ele alınan hipotezleri test

edecek bilgileri sistematik bir biçimde toplamak ve saklamaktır (Al, 2007, s. 84; İslamoğlu, 2002, s. 68).

Sosyal bilim araştırmalarında anket yönteminin avantajlarından söz etmek mümkündür. Ekiz (2003)'e göre bu avantajlar;

- Maliyetinin düşük olması
- Katılımcıların kimliğini korumada güçlü olması
- Önyargı ve kişisel eğilim gibi durumlarda hataları en aza indirmesi
- Düşünülerek verilen yanıtların ve danışmanın yüksek olması
- Özellikle yapılandırılmış anketlerin analizlerinin kolay olması

şeklinde sıralanabilir.

Arařtırmacılarđan gerekli izinler alınarak veri toplama aracı, TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla araştırmanın amacı doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra bu araştırmada kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmakta olup birinci bölümde öğretmenlerin kişisel bilgilerini tespit etmek amacıyla 9 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde ise; Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin programın hedef ögesine yönelik görüşlerini ortaya koymak için 7 soru, içerik ögesine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak için 8 soru, eğitim durumları ögesine yönelik görüşleri ortaya çıkarmak için 7 soru, ölçme ve değerlendirme ögesine ilişkin görüşleri ortaya çıkarmak için 6 soru yer almaktadır. Ankete verilen cevaplar beşli likert tipinde; “, *kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum*” şeklinde ifade edilmiştir.

Tablo 4. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketi Boyutlarına Ait Güvenirlilik Katsayıları

Boyut	Madde Sayısı	Cronbach Alfa
Hedef	7	0,89
İçerik	8	0,92
Eğitim durumları	7	0,82
Ölçme ve değerlendirme	6	0,90

Tablo 5 incelendiğinde İTÖP değerlendirme anketinin iç tutarlılık ile ilişkili güvenilirlik düzeyini incelemek için Cronbach Alfa katsayısı kullanılmıştır. Alfa katsayısının 0,70 ve daha yüksek bulunması ölçeğin güvenilirliğinin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir (Tavşancıl, 2005). Hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme boyutları için hesaplanan Cronbach alfa katsayıları sırası ile 0,89; 0,92; 0,82 ve 0,90'dır. Bu değerler anketin iç tutarlılığa bağlı güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmada kullanılacak olan anket formları katılımcılara uygulanmadan Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır. Öğretmenlere anket uygulamasının Nisan ayı sonu, Mayıs ayı başında yapılmasına dikkat edilmiş, böylelikle öğretmenlerin yeni öğretim programı ile alakalı daha kapsamlı bir değerlendirmede bulunacakları varsayılmıştır. Katılımcılara anket formları; görev yaptığı okul itibarıyla yakın konumda olanlara araştırmacı tarafından elden ulaştırılmıştır. Gidilmesi zaman ve mesafe bakımından zor olan yerlerdeki katılımcılara ise anket e-posta uzantısı gönderilerek elektronik ortamda uygulanmıştır. Araştırmada 182 Sosyal Bilgiler Öğretmenine anket uygulanmış, 9 ankette kodlama hataları yapılmasından dolayı araştırmaya dahil edilmemiştir. 173 Sosyal Bilgiler Öğretmenine yapılan anket analize sokulmuştur.

Verilerin Analizi

173 katılımcıya uygulanan anket sonuçları analiz edilmeden önce katılımcıların anketleri anket yönergesine göre doldurup doldurmadığı kontrol edilmiştir. Araştırmaya katılımı sağlanan öğretmenlerin İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programını Değerlendirme anketine vermiş olduğu cevapların dağılımını belirlemek için yüzde-frekans analizi uygulanmıştır. Frekans, kaç insanın belli bir kategoriye uyan yada belli bir seçeneği tercih eden kişilerin sayısını göstermek için kullanılır. Yüzde ise, belli bir kategoriye ait frekansın toplam frekansa oranıdır. (Baş,2006:129). Öğretmenlerin programın öğeleri ile ilgili görüşlerini değerlendirmek için betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. İTA dersi öğretim programını değerlendirmek için öğretmenler,

programın; hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine puanlar vermiştir. Elde edilen bu puanları; cinsiyet, yaş grubu, eğitim durumu, mesleki kıdem, görev yapılan okulun bulunduğu yerleşim birimi, yenilenen öğretim programından haberdar olma durumu ve programın uygulanabilmesi için okulun fiziki ortam ve olanaklarını yeterli bulma düzeyi değişkenlerine göre karşılaştırmak için parametrik analiz teknikleri uygulanmıştır.

Parametrik analiz metotları kullanılmadan evvel karşılanması icap eden varsayımlar kontrol edilmiştir. Bu amaçla öncelikle veri setinde normal dağılımı güçleştiren uç değerlerin olup olmadığı araştırılmıştır. Kutu grafikleri oluşturularak bu durum incelenmiştir. Elde edilen grafikler veri setinde uç değer veya değerlerin bulunmadığını göstermiştir. Bir sonraki adımda, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programını Değerlendirme anketinden elde edilen puanlara ait çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanarak normal dağılım varsayımı kontrol edilmiştir.

Tablo 5. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanlara Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Değişken	N	Çarpıklık		Basıklık	
		Değer	Std. Hata	Değer	Std. Hata
Hedef	173	-0,12	0,18	0,85	0,37
İçerik	173	0,23	0,18	-0,14	0,37
Eğitim durumları	173	-0,06	0,18	-0,21	0,37
Ölçme ve değerlendirme	173	0,12	0,18	-0,41	0,37

Bu değerlerin ± 1 aralığında bulunması normal dağılım için kafi görülmektedir (George ve Mallery, 2010). Tablo incelendiğinde, değerlerin belirtilen aralıkta yer aldığı, normal dağılım varsayımının karşılandığı görülmüştür.

Varyansların homojenliği varsayımı Levene F testi ile incelenmiştir. Tek yönlü varyans analizinde (ANOVA) farkın kaynağını belirlemek için LSD ve Scheffe çoklu karşılaştırma testleri kullanılmıştır. Bu testler varyansların homojen ve gruptaki birey sayısının eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Post-hoc testleri arasında yer almaktadır.

SPSS 25.0 kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan parametrik analiz teknikleri Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 6. Bağımlı, Bağımsız Değişkenler ve Kullanılan Testler

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Kullanılan Test
TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme anketinden elde edilen puanlar	Cinsiyet	Bağımsız örneklem t testi
	Okulun bulunduğu yerleşim birimi	
	Programdan haberdar olma durumu	
	Yaş grubu	
	Eğitim durumu	
	Mesleki kıdem	Tek yönlü varyans analizi
	Mesleki kıdem	

Tablo 7 incelendiğinde elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinin Bağımsız örneklem t testi ve Tek yönlü varyans analizi ile yapıldığı görülmektedir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılımı sağlanan öğretmenlere uygulanan TC. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden elde edilen verilerin analiz edilmesi ile ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir. Verilerin analiz edilmesi sürecinde; yüzde-frekans analizi, betimsel analizler ve parametrik analiz teknikleri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar tablolara dönüştürülmüş ve açıklanmıştır.

Tablo 7. Katılımcıların İTÖP Değerlendirme Anketi Hedef Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi

Hedef		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	\bar{X}	Ss
1. Program hedefleri açık ve anlaşılır olarak ifade edilmiştir.	f	-	10	53	79	31		
	%	-	5,8	30,6	45,7	17,9	3,76	0,81
2. Program hedefleri, Türk Milli Eğitimi'nin genel ve özel amaçlarıyla uygundur.	f	2	5	42	86	38		
	%	1,1	2,9	24,3	49,7	22,0	3,88	0,82
3. Program hedefleri; bireye milli, manevi ve evrensel değerleri kazandıracak şekilde hazırlanmıştır.	f	1	8	50	90	24		
	%	0,5	4,6	28,9	52,0	13,9	3,74	0,77
4. Program, bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden bir bütün olarak gelişimini hedeflemektedir.	f	3	17	77	54	22		
	%	1,7	9,8	44,5	31,2	12,7	3,43	0,90
5. Program; bilgi, beceri, değer, tutum ve estetik duyarlılık kazandırmayı hedeflemiştir.	f	2	15	76	58	22		
	%	1,1	8,7	43,9	33,5	12,7	3,48	0,87
6. Program hedeflerinin, öğrenciler tarafından gerçekleştirilebilir nitelikte olduğunu düşünüyorum.	f	4	21	65	63	20		
	%	2,3	12,1	37,6	36,4	11,6	3,43	0,93
7. Program hedefleri, çağın	f	4	13	66	66	24	3,54	0,91

yönelimlerine uygun olarak belirlenmiştir. % 2,3 7,5 38,2 38,2 13,9

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir oranının; 1,2 ve 3. sorulara *katılıyorum* şeklinde cevap verdiği anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir oranı; 4,5,6 ve 7. sorulara ise *kısmen katılıyorum* şeklinde cevap vermiştir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında, genel olarak, öğretmenlerin büyük bir oranının programının Hedef ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda olumlu görüşler belirttiği anlaşılmaktadır.

Tablo 8. Katılımcıların İTÖP Değerlendirme Anketi İçerik Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi

İçerik		Kesinlikle katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	\bar{X}	Ss
8. Program içeriği açık ve anlaşılır olarak ifade edilmiştir.	f	3	13	52	79	26		
	%	1,734	7,5	30,1	45,7	15,0	3,65	0,89
9. Program içeriği, program hedefleri ile uyumludur.	f	1	13	55	80	24		
	%	0,578	7,5	31,8	46,2	13,9	3,65	0,83
10. Program içeriği ezbercilikten uzak ve uygulamaya dönük olarak hazırlanmıştır.	f	23	36	57	42	15		
	%	13,29	20,8	32,9	24,3	8,7	2,94	1,15
11. Program içeriğinin yoğunlukta olduğunu düşünüyorum.	f	29	35	56	35	18		
	%	16,76	20,2	32,4	20,2	10,4	2,87	1,22
12. Program içeriği, bireyin ilgi ve gereksinimlerine uygun olarak hazırlanmıştır.	f	5	35	74	46	13		
	%	2,89	20,2	42,8	26,6	7,5	3,16	0,93
13. Program içeriğinin, öğrencilerin gelişim özelliklerine ve hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olduğunu düşünüyorum.	f	11	28	70	46	18		
	%	6,358	16,2	40,5	26,6	10,4	3,18	1,03

14. Program içeriğinin öğrenme-öğretme ilkelerine uygun hazırlandığını düşünüyorum.	f	4	32	63	60	14		
	%	2,312	18,5	36,4	34,7	8,1	3,28	0,94
15. Program içeriğinde ulusal ve evrensel bilgi, olay ve sorunlara dengeli olarak yer verilmiştir.	f	4	30	71	51	17		
	%	2,312	17,3	41,0	29,5	9,8	3,27	0,94

Tablo 9 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir oranının; 8 ve 9. sorulara *katılıyorum* şeklinde cevap verdiği anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir oranı; 10,11,12,13,14 ve 15. sorulara ise *kısmen katılıyorum* şeklinde cevap vermiştir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında, öğretmenlerin büyük bir oranının, programın İçerik öğesinin kriterlere uygunluğu konusunda kısmen katıldıkları söylenebilir.

Tablo 9. Katılımcıların İTÖP Değerlendirme Anketi Eğitim Durumları Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi

Eğitim durumları		Kesinlikle katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılıyorum	U amamen katılmıyorum	\bar{X}	Ss
16. Programın öğrenme-öğretme süreçleri açık ve anlaşılır olarak tanımlanmıştır.	f	3	22	63	65	20		
	%	1,734	12,7	36,4	37,6	11,6	3,45	0,92
17. Öğrenme-öğretme süreci, öğrenci merkezli olarak oluşturulmuştur.	f	14	33	71	35	20		
	%	8,092	19,1	41,0	20,2	11,6	3,08	1,09
18. Öğrenme-öğretme süreci hem kurumsal hem de uygulamaya dönük olarak planlanmıştır.	f	7	40	66	45	15		
	%	4,046	23,1	38,2	26,0	8,7	3,12	1,00
19. Öğrenme-öğretme sürecinde çağdaş eğitim teknolojilerinden yaygın biçimde yararlanılmıştır.	f	5	37	56	60	15		
	%	2,89	21,4	32,4	34,7	8,7	3,25	0,98
20. Öğrenme-öğretme sürecinin,	f	7	36	60	56	14		
	%						3,20	0,99

çağdaş öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerine uygun olarak tasarlandığını düşünüyorum.	%	4,046	20,8	34,7	32,4	8,1		
21. Öğrenme-öğretme süreci, çağdaş öğrenme modellerine ve stratejilerine uygun olarak düzenlenmiştir.	f	7	31	67	53	15		
	%	4,046	17,9	38,7	30,6	8,7	3,22	0,98
22. Öğrenme-öğretme süreçleri için ayrılan ders sürelerini yeterli buluyorum.	f	102	24	20	11	16		
	%	58,96	13,9	11,6	6,4	9,2	1,93	1,34

Tablo 10 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir oranının; 16 ve 19. sorulara *katılıyorum* şeklinde cevap verdiği anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir oranı 17,18,20 ve 21.sorulara ise *kısmen katılıyorum* şeklinde cevap vermiştir. Son olarak, öğretmenlerin büyük bir oranının 22 soruya *kesinlikle katılmıyorum* şeklinde cevap verdiği görülmüştür. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında, öğretmenlerin büyük bir oranının, programın Eğitim Durumları öğesinin kriterlere uygunluğu konusunda kararsız kaldıkları söylenebilir.

Tablo 10. Katılımcıların İTÖP Değerlendirme Anketi Ölçme ve Değerlendirme Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi

Ölçme ve değerlendirme		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum	\bar{X}	Ss
23. Programda, uygulanacak ölçme-değerlendirme ölçütleri ile yöntem ve teknikleri açık ve anlaşılır olarak belirtilmiştir.	f	5	22	61	64	21		
	%	2,89	12,7	35,3	37,0	12,1	3,43	0,96
24. Ölçme-değerlendirme ölçütlerinin, program hedefleri ile uyumlu olduğunu düşünüyorum.	f	4	24	61	66	18		
	%	2,312	13,9	35,3	38,2	10,4	3,40	0,93

25. Belirtilen ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin, program içeriğine uygun olduğunu düşünüyorum.	f	4	24	58	66	21		
	%	2,312	13,9	33,5	38,2	12,1	3,44	0,95
26. Programda ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin çağın yönelimlerine uygun olduğunu düşünüyorum.	f	7	26	56	66	18		
	%	4,046	15,0	32,4	38,2	10,4	3,36	0,99
27. Ölçme-değerlendirme sürecinde bireysel farklılıkların dikkate alındığını düşünüyorum.	f	20	41	59	37	16		
	%	11,56	23,7	34,1	21,4	9,2	2,93	1,13
28. Programda ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin süre açısından uygulanabilir olduğunu düşünüyorum.	f	33	43	42	40	15		
	%	19,08	24,9	24,3	23,1	8,7	2,77	1,24

Tablo 11 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir oranının; 23,24,25 ve 26.sorulara *katılıyorum* şeklinde cevap verdikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir oranı 27. soruya *kısmen katılıyorum*, 28. soruya ise *katılmıyorum* şeklinde cevap vermiştir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında, öğretmenlerin büyük bir oranı Programda ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin özellikle; bireysel farklılıklar dikkate alması ve süre açısından uygulanabilir olması konusunda yeterli olmadığı görüşüne sahiptir.

Tablo 11. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanlara Ait Betimsel Bilgiler

Değişken	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	Ss
Hedef	173	1,14	5,00	3,61	0,66
İçerik	173	1,50	5,00	3,25	0,80
Eğitim durumları	173	1,00	4,71	3,03	0,73
Ölçme ve değerlendirme	173	1,17	5,00	3,22	0,86

Tablo 12 incelendiğinde, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programının temel öğelerine verilen puanların sırasıyla 1,14-5,00; 1,50-5,00; 1,00-4,71 ve 1,17-5,00 aralığında değiştiği anlaşılmaktadır. Hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalaması sırasıyla $3,61\pm 0,66$; $3,25\pm 0,80$; $3,03\pm 0,73$ ve $3,22\pm 0,86$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen ortalamalar dikkate alındığında, öğretmen görüşlerine göre öğretim programın hedef öğesinin kriterlere uygunluğu yüksek düzeyde; içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğesinin kriterlere uygunluğu ise orta düzeydedir.

Tablo 12. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Değişkenler	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p																																
Hedef	Kadın	70	3,63	0,62	0,43	171	0,67																																
	Erkek	103	3,59	0,69				İçerik	Kadın	70	3,21	0,83	-0,57	171	0,57	Erkek	103	3,28	0,78	Eğitim durumları	Kadın	70	2,93	0,78	-1,58	171	0,12	Erkek	103	3,11	0,69	Ölçme ve değerlendirme	Kadın	70	3,07	0,87	-1,99	171	0,048
İçerik	Kadın	70	3,21	0,83	-0,57	171	0,57																																
	Erkek	103	3,28	0,78				Eğitim durumları	Kadın	70	2,93	0,78	-1,58	171	0,12	Erkek	103	3,11	0,69	Ölçme ve değerlendirme	Kadın	70	3,07	0,87	-1,99	171	0,048	Erkek	103	3,33	0,83								
Eğitim durumları	Kadın	70	2,93	0,78	-1,58	171	0,12																																
	Erkek	103	3,11	0,69				Ölçme ve değerlendirme	Kadın	70	3,07	0,87	-1,99	171	0,048	Erkek	103	3,33	0,83																				
Ölçme ve değerlendirme	Kadın	70	3,07	0,87	-1,99	171	0,048																																
	Erkek	103	3,33	0,83																																			

Tablo 13 incelendiğinde, dersin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Bununla birlikte, programın ölçme ve değerlendirme öğesine verilen puanların ortalamalarında cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p<0,05$). Erkek öğretmenler, kadın öğretmenlere göre öğretim programının ölçme ve değerlendirme öğesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 13. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılması

Değişken	Yaş grubu	N	\bar{X}	Ss	F	p
Hedef	20-30	49	3,67	0,66	0,36	0,79
	31-40	101	3,61	0,66		
	41-50	20	3,51	0,72		
	50 ve üzeri	3	3,43	0,65		
İçerik	20-30	49	3,31	0,84	0,30	0,83
	31-40	101	3,24	0,79		
	41-50	20	3,14	0,79		
	50 ve üzeri	3	3,46	0,51		
Eğitim durumları	20-30	49	3,00	0,82	0,13	0,94
	31-40	101	3,03	0,71		
	41-50	20	3,12	0,64		
	50 ve üzeri	3	3,10	0,79		
Ölçme ve değerlendirme	20-30	49	3,24	0,95	0,36	0,78
	31-40	101	3,24	0,84		
	41-50	20	3,06	0,78		
	50 ve üzeri	3	3,50	0,67		

Tablo 14 incelendiğinde, dersin Öğretim programının temel öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin yaşlarına bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Farklı yaş gruplarına bulunan öğretmenlerin öğretim programının temel öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 14. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Değişken	Eğitim durumu	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
Hedef	Lisans	157	3,58	0,67	-1,85	170	0,07
	Lisansüstü	15	3,90	0,57			

İçerik	Lisans	157	3,23	0,78	-1,22	0,23
	Lisansüstü	15	3,49	1,01		
Eğitim durumları	Lisans	157	3,02	0,72	-0,98	0,33
	Lisansüstü	15	3,21	0,82		
Ölçme ve değerlendirme	Lisans	157	3,21	0,83	-1,13	0,26
	Lisansüstü	15	3,47	1,13		

Tablo 15 incelendiğinde, programın hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin eğitim durumlarına bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Eğitim durumu Lisans ve lisansüstü olan öğretmenlerin Öğretim Programının temel öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 15. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Mesleki Kıdeme Göre Karşılaştırılması

Değişken	Mesleki kıdem	N	\bar{X}	Ss	F	p
Hedef	0-5	48	3,60	0,69	0,10	0,98
	6-10	52	3,64	0,72		
	11-15	35	3,58	0,57		
	16-20	29	3,58	0,67		
	21- Üzeri	9	3,70	0,66		
İçerik	0-5	48	3,22	0,89	0,77	0,54
	6-10	52	3,33	0,74		
	11-15	35	3,21	0,75		
	16-20	29	3,11	0,88		
	21- Üzeri	9	3,58	0,53		
Eğitim durumları	0-5	48	2,95	0,83	0,99	0,41
	6-10	52	3,05	0,70		
	11-15	35	3,03	0,68		
	16-20	29	3,01	0,70		
	21- Üzeri	9	3,48	0,65		
Ölçme ve değerlendirme	0-5	48	3,12	1,00	0,72	0,58
	6-10	52	3,29	0,79		

11-15	35	3,22	0,82
16-20	29	3,16	0,83
21- Üzeri	9	3,59	0,53

Tablo 16 incelendiğinde, programın temel öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Farklı sürelerde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin Öğretim Programının temel öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 16. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Görev Yapılan Okulun Bulunduğu Yerleşim Birimine Göre Karşılaştırılması

Değişken	Okulun bulunduğu yer	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
Hedef	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	3,52	0,74	-1,25	171	0,21
	İl-İlçe Merkezi	115	3,65	0,62			
İçerik	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	3,10	0,84	-1,76	171	0,08
	İl-İlçe Merkezi	115	3,33	0,77			
Eğitim durumları	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	2,88	0,81	-1,94	171	0,054
	İl-İlçe Merkezi	115	3,11	0,67			
Ölçme ve değerlendirme	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	3,04	0,90	-2,00	171	0,047
	İl-İlçe Merkezi	115	3,31	0,83			

Tablo 17 incelendiğinde, dersin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim birime göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Bununla birlikte, programın ölçme ve değerlendirme ögesine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim birime bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p<0,05$). İl-ilçe merkezlerinde göre yapan öğretmenler

Öğretim Programının ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 17. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Uygulamaya Konulan Yeni Öğretim Programından Öğretmenlerin Haberdar Olma Durumlarına Göre Karşılaştırılması

Değişken	2018 yılında uygulamaya konulan TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programından haberdar mısınız?		N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
	Evet	Hayır						
Hedef	Evet		165	3,61	0,65	0,08	171	0,93
	Hayır		8	3,59	1,02			
İçerik	Evet		165	3,25	0,79	-0,05	171	0,96
	Hayır		8	3,27	1,01			
Eğitim durumları	Evet		165	3,04	0,72	0,14	171	0,89
	Hayır		8	3,00	0,98			
Ölçme ve değerlendirme	Evet		165	3,24	0,85	0,96	171	0,34
	Hayır		8	2,94	1,06			

Tablo 18 incelendiğinde, dersin öğretim programının temel öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin uygulamaya konan yeni öğretim programından haberdar olma durumuna bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Uygulamaya konan yeni öğretim programından haberdar olduğunu ve olmadığını belirten öğretmenlerin, Öğretim Programının temel öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 18. İTÖP Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Öğretmenlerin Programın Uygulanması İçin Okulların Sahip Olduğu Fiziki Ortam ve Olanakların Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Göre Karşılaştırılması

Değişken	9. Okulun Fiziki ortam ve olanakları TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının uygulanması için size göre ne kadar yeterlidir?	N	Ss	F	p	Post-hoc	
Hedef	1. Yetersiz	25	3,38	0,59	4,24	0,01	4>1,
	2. Az Yeterli	51	3,43	0,62			4>2;
	3. Yeterli	84	3,76	0,68			3>1,
	4. Çok Yeterli	13	3,80	0,62			3>2;
İçerik	1. Yetersiz	25	3,08	0,65	2,26	0,08	-
	2. Az Yeterli	51	3,08	0,82			
	3. Yeterli	84	3,40	0,77			
	4. Çok Yeterli	13	3,32	1,01			
Eğitim durumları	1. Yetersiz	25	2,95	0,66	0,83	0,48	-
	2. Az Yeterli	51	2,93	0,74			
	3. Yeterli	84	3,11	0,75			
	4. Çok Yeterli	13	3,11	0,70			
Ölçme ve değerlendirme	1. Yetersiz	25	3,02	0,80	1,27	0,29	-
	2. Az Yeterli	51	3,12	0,90			
	3. Yeterli	84	3,34	0,81			
	4. Çok Yeterli	13	3,26	1,04			

Tablo 19 incelendiğinde, dersin öğretim programının içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin programın uygulanması için okulların sahip olduğu fiziki ortam ve olanakların yeterliliğine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Bununla birlikte, programın hedef ögesine verilen puanların ortalamalarında, öğretmenlerin programın uygulanması için okulların sahip olduğu fiziki ortam ve olanakların yeterliliğine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmiştir

($p < 0,05$). Okulların fiziki ortam ve olanaklarını “çok yeterli” ve “yeterli” bulan öğretmenler, “az yeterli” ve “yetersiz” bulan öğretmenlere göre, Öğretim Programının hedef ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu araştırmada dersin yeni öğretim programının hedef bölümüyle ilgili araştırmaya katılan öğretmenlerden değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırmamızın sonucunda yeni öğretim programının hedef bölümüne ilişkin katılımcıların olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Konuyla ilgili daha önceden yapılan araştırmalarda yeni öğretim programının hedef bölümüyle ilgili Adalar (2010) öğretmenlerin olumlu görüşe sahip olduğunu; Bayram (2016) öğretmenlerin kısmen olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmiştir.

Bu araştırmada dersin yeni öğretim programının içerik bölümüyle ilgili araştırmaya katılan öğretmenlerden değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırmamızın sonucunda yeni öğretim programının içerik bölümüne ilişkin katılımcıların kısmen olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Konuyla ilgili daha önceden yapılan araştırmalarda yeni öğretim programının içerik bölümüyle ilgili Adalar (2010) öğretmenlerin olumlu görüşe sahip olduğunu; Bayram (2016) ve Yılmaz (2004) öğretmenlerin kısmen olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmiştir.

Bu araştırmada dersin yeni öğretim programının eğitim durumu bölümüyle ilgili araştırmaya katılan öğretmenlerden değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırmamızın sonucunda yeni öğretim programının eğitim durumu bölümüne ilişkin katılımcıların kısmen olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Konuyla ilgili daha önceden yapılan araştırmalarda yeni öğretim programının eğitim durumu bölümüyle ilgili Adalar (2010), Ata (2006), Bayram (2016), Sever(2017), Yılmaz (2004) öğretmenlerin kısmen olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmiştir.

Bu araştırmada dersin yeni öğretim programının ölçme ve değerlendirme bölümüyle ilgili araştırmaya katılan öğretmenlerden değerlendirmeleri istenmiştir. Araştırmamızın sonucunda yeni öğretim programının ölçme ve değerlendirme bölümüne ilişkin katılımcıların kısmen olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Konuyla ilgili daha önceden yapılan araştırmalarda yeni öğretim programının ölçme ve değerlendirme bölümüyle ilgili Adalar (2010) öğretmenlerin olumsuz görüşe sahip olduklarını, Bayram (2016), Sertkaya (2005), Yılmaz(2004) ise öğretmenlerin kısmen

olumlu görüŖe sahip olduklarını tespit etmiŖtir. Diğer araŖtırmacılar öğretim programının ölçme ve değerlendirme boyutuna iliŖkin değerlendirmelerde bulunmamıŖlardır.

AraŖtırmamızın bölümlerinin alt boyutlarında bir tanesi de eğitim-öğretim için ders sürelerinin yeterli olup olmadığıdır. AraŖtırmamızda yeni öğretim programının eğitim-öğretim için ders sürelerinin araŖtırmaya katılan öğretmelerin görüŖleri doğrultusunda yetersiz olduğu tespit edilmiŖtir. Bu alanla ilgili daha önceden yapılan araŖtırmalarda Bayram (2016) ve Sever (2017) de öğretmenlerin olumsuz görüŖlere sahip olduklarını tespit etmiŖleridir. Diğer araŖtırmacılar konuyla ilgili eksiklik değerlendirmelerinde bulunmamıŖlardır.

AraŖtırmamızın bölümlerinin alt boyutlarında bir diğeri de konuların öğrencilerin gelişim özelliklerine ve hazırbulunuŖluk düzeylerine uygun olup olmadığıdır. AraŖtırmamızda yeni öğretim program konularının öğrencilerin gelişim özelliklerine ve hazırbulunuŖluk düzeylerine uygunluğu araŖtırmaya katılan öğretmelerin görüŖleri doğrultusunda yetersiz olduğu tespit edilmiŖtir. Bu alanla ilgili daha önceden yapılan araŖtırmalarda Yılmaz (2004) araŖtırmaya katılan öğretmelerin görüŖleri doğrultusunda kısmen yeterli olduğu, Talay (2008) araŖtırmaya katılan öğretmelerin görüŖleri doğrultusunda ise yetersiz olduğunu tespit etmiŖleridir. Diğer araŖtırmacılar konuyla ilgili eksiklik değerlendirmelerinde bulunmamıŖlardır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Elde edilen bulgular incelendiğinde yenilenen öğretim programının hedef ögesinin kriterlere uygunluğu yüksek düzeyde; içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterlere uygunluğu ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmayla değerlendirmesi yapılan öğretim programına yönelik katılımcılar genel olarak olumlu görüş bildirmiş olsalar da bazı bölümlerin bazı kısımlarında eksiklikler olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler programın hedef ögesine yönelik genel olarak “katılıyorum” ve “kısmen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında genel olarak öğretmenlerin büyük oranının hedef ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda olumlu görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Katılımcılardan elde edilen yanıtlara göre programın hedef ögesinde; programın hedeflerinin açık, net ve anlaşılır olarak ifade edildiği, programın hedeflerinin Türk Milli Eğitiminin genel ve özel amaçlarına uygun olduğu, programın hedeflerinin çağın yönelimlerine uygun olarak belirlendiği ifade edilebilir. Ancak öğretim programının öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden bir bütün olarak gelişimini sağlamada eksiklerin olduğu, programın bilgi, beceri, değer, tutum ve estetik duyarlık kazandırmayı hedeflemede eksiklikler olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcılar programın içerik ögesine yönelik genel olarak “katılıyorum” ve “kısmen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında genel olarak öğretmenlerin büyük oranının içerik ögesinin kriterlere uygunluğuna kısmen olumlu görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Programın içeriği; açık, net ve anlaşılır bir şekilde ifade edildiği, içeriğin hedeflerle uygun olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın öğretim programının içeriği bireyin ilgi ve gereksinimlerine uygunluğu konusunda eksiklerin olduğu, içeriğin ezbercilikten uzak ve uygulamaya dönük hazırlanmasında eksikliklerinin olduğu, içeriğin uygun yoğunlukta olmadığı, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve gelişim özelliklerine uygunluğu konusunda eksiklerin olduğu, öğrenme öğretme ilkelerine uygunluk konusunda kısmen

yetersiz kaldığı, içerikte ulusal, evrensel bilgi, olay ve sorunlara dengeli olarak yer vermede eksik kaldığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri programın eğitim durumları ögesine yönelik genel olarak “katılıyorum”, ”kısmen katılıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında; katılımcıların büyük oranının eğitim durumları ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda kısmen olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların yanıtlarına göre; öğrenme-öğretme süreçlerinin açık ve anlaşılır bir şekilde tanımlandığı, programda çağdaş eğitim teknolojilerinden yaygın bir şekilde yararlanıldığı tespit edilmiştir. Ancak programın eğitim durumları ögesinde; öğrenme öğretme süreçlerinin öğrenci merkezli oluşturulması konusunda eksiklerin olduğu, öğrenme öğretme sürecinin hem kuramsal hem de uygulamaya dönük olarak planlanılmada yetersiz kaldığı, öğrenme öğretme süreçlerinin çağdaş öğrenme model ve stratejilerine uygun olarak düzenlenmede yetersiz kaldığı, öğrenme öğretme süreçlerine ayrılan ders sürelerinin yetersiz olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenler programın ölçme ve değerlendirme ögesine yönelik genel olarak “katılıyorum” , “kısmen katılıyorum” ve “katılmıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Katılımcılar tarafından ifadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında programın ölçme değerlendirme ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda öğretmenlerin büyük oranının olumlu görüşe sahip olduğu tespit edilmiştir. Programda uygulanacak ölçme-değerlendirme ölçütleri ile yöntem ve tekniklerin açık, net ve anlaşılır olarak ifade edildiği, ölçme değerlendirme ölçütlerinin, program hedefleriyle uyumlu olduğu, belirtilen ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerinin program içeriğine uygun olduğu, ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin çağın yönelimlerine uygun olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın öğretim programında ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin özellikle; bireysel farklılıkları dikkate almadığı, süre açısından uygulanabilir olması hususunda yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Bununla birlikte, programın ölçme ve değerlendirme ögesine verilen puanların ortalamalarında cinsiyete bağlı anlamlı bir

farklılık gözlenmiştir. Erkek öğretmenler, kadın öğretmenlere göre dersin öğretim programının ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin yaşlarına bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Farklı yaş gruplarına bulunan öğretmenlerin İTA dersi öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin eğitim durumlarına bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Eğitim durumu Lisans ve lisansüstü olan öğretmenlerin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Farklı sürelerde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Bununla birlikte, programın ölçme ve değerlendirme ögesine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim birimine bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. İl-ilçe merkezlerinde göre yapan öğretmenler öğretim programının ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu düşünmektedir. Yapılan araştırmada yenilenen öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin uygulamaya konan yeni öğretim programından haberdar

oma durumuna bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.Uygulamaya konan yeni öğretim programından haberdar olduğunu ve olmadığını belirten öğretmenlerin, öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin öğretim programının içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin programın uygulanması için okulların sahip olduğu fiziki ortam ve olanakların yeterliliğine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.Bununla birlikte, programın hedef ögesine verilen puanların ortalamalarında, öğretmenlerin programın uygulanması için okulların sahip olduğu fiziki ortam ve olanakların yeterliliğine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmiştir.Okulların fiziki ortam ve olanaklarını “çok yeterli” ve “yeterli” bulan öğretmenler, “az yeterli” ve “yetersiz” bulan öğretmenlere göre, öğretim programının hedef ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

Öneriler

- Hedefler öğrencinin bütünsel gelişimini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenebilir.
- Programda öğrencilerin ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda düzenleme yapılabilir.
- İçeriğin yoğunluğunda ders saati dikkate alınarak düzenlemeye gidilebilir.
- Programda ulusal, evrensel bilgi, olay ve sorunlara dengeli olarak yer verilebilir.
- Programda çağdaş öğrenme model ve stratejilerinden daha fazla yararlanılabilir.
- Öğrenme-öğretme süreçleri için ayrılan ders saati artırılabilir.
- Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri bireysel farklılıkları dikkate alacak şekilde süre açısından uygulanabilir olarak düzenlenebilir.
- Fiziki ortam bakımından dezavantajlı bölgelere yönelik öğretim programının hedef ögesinde düzenlemeler yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Adalar, H. (2010). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin 8. sınıf T.c. İnkılâp tarihi ve atatürkçülük dersi yeni öğretim programına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Akbaba, B. (2008). Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi dersinin öğretiminde karşılaşılan sorunlar gazi üniversitesi örneği, *Gazi Üniversitesi Akademik Bakış Dergisi*, 1(2), 177-197.
- Akbulut, D.A. (2005). Atatürk ilke ve inkılâp tarihi dersi hakkında. M. Saray. H. Tosun (Editör). *İlk ve ortaöğretim kurumlarında türkiye cumhuriyeti ve inkılâp tarihi ve atatürkçülük konularının öğretimi:mevcut durum,sorunlar ve çözüm önerileri*. içinde (s.19-24). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Akyüz, Y. (2013). *Türk eğitim tarihi*, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Al, H. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemleri akademik yazım kuralları*. İstanbul: Avcı ofset.
- Arıbaş, S. ve Köçer M. (2012). *Türk eğitim tarihi*, İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Aşlıoğlu, B. (2008). Eğitim ile ilgili temel kavramlar. M. Arslan (Editör). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. içinde (s.1-28). Ankara: Anı yayıncılık.
- Ata, Bahri (2006). İlköğretim 8. sınıf türkiye cumhuriyeti inkılâp tarihi ve atatürkçülük dersi' nin taslak programının geliştirilmesinde karşılaşılan sorunlar. Y. Doğaner (Editör). *Türk eğitim sisteminde atatürkçülük ve cumhuriyet tarihi öğretimi*. içinde (s.121-129). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Babadoğan, C. (1993). Cumhuriyetin 70. yılında ülkemizde program geliştirme. *Eğitim Dergisi*: 6: 64.
- Baş, T. (2006). *Anket nasıl hazırlanır,uygulanır,değerlendirilir?* Ankara: Seçkin yay.
- Bayram, K. (2016). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ortaokul 8. sınıf tc.inkılâp tarihi ve atatürkçülük dersi öğretim programına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.

- Birişik, E. (2006). *İlköğretim 8. sınıf türkiye cumhuriyeti inkılâp tarihi ve atatürkçülük dersinde ders içeriğinin yapıcı öğrenme kuramına göre düzenlenmesinin akademik başarıya etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Çapa, M. (2002). Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarih öğretimi. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 29: 39-55.
- Delen, S. (2007). *İlköğretim ve ortaöğretimde öğretmen görüşlerine göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demircioğlu İ.H. (2009). Tarih öğretmenlerinin tarihsel düşünme becerileri üzerine görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 38 (184), 228-239.
- Demircioğlu, İ. H. (2005). *Tarih öğretiminde öğrenci merkezli yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Demircioğlu, İ. H. (2010). *Tarih öğretiminde öğrenci merkezli yaklaşımlar*. Ankara: Anı yay.
- Demircioğlu, İ. H. (2012). Tarih öğretimi, öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı. İ.H. Demircioğlu, İ. Turan (Editör). *Tarih öğretiminde öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. içinde (s.7-35). Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (1999). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pagem-A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (1992). Türkiye'de program geliştirme uygulamaları, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7: 27-43.
- Demirel, Ö. (2013). *Eğitimde program geliştirme. kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ertürk, S. (1998). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Matbaacılık.

- Ertürk, S. (1982). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Ltd. Şti.
- Fidan, N. (1986). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update* (10a ed.) Boston: Pearson.
- Göç, A. (2009). *TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinin içeriğini öğretme stratejileri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gülyüz, H. (2001). *Eğitim programlarının dili ve yaratıcı öğrenme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Güven, İ. (2004). sosyal bilgiler alanı öğretmen adaylarının okul uygulamalarına yönelik görüşleri üzerine nitel bir araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (2), 271-300.
- İslamoğlu, A. H. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta basım yay.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel yayın Dağıtım.
- Kili, S. (2006). *Atatürk devrimi*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Koca, H. (2005). İlköğretimde Atatürk inkılâplarının öğretimi . M. Saray. H. Tosun (Editör). *İlk ve ortaöğretim kurumlarında türkiye cumhuriyeti ve inkılâp tarihi ve atatürkçülük konularının öğretimi:mevcut durum,sorunlar ve çözüm önerileri*. içinde (177-257). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Köstüklü, N. (2001). *Sosyal bilimler ve tarih öğretimi*. Konya: Güney Ofset Matbaacılık.
- Küçükahmet, L. (1997). *Eğitim programları ve öğretim (öğretim ilke ve yöntemleri)* Ankara: Gazi Kitabevi.
- MEB, (2005). TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı. (8.Sınıf). <http://talimterbiye.mebnet.net/Ogretim%20Programlari/ortaokul/2010-2011/TC.Ink.Tar.Ata.pdf> adresinden alınmıştır.

- MEB, (2017). “Müfredatta yenileme ve değişiklik çalışmalarımız üzerine...”http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/18160003_basin_aciklama_si-program.pdf adresinden alınmıştır.
- MEB, (2018). TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı. (8.Sınıf). <http://mufredat.meb.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- MEB. (1993). *Tarih 1-2 programları*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Oğuzkan, A. F. (1981). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: TDK yay.
- Özçelik, D. A. (1993). *Eğitim programları ve öğretim*. Ankara: (G.Ö.Y.).
- Özçelik, D. A. (1981). *Okullarda ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Üsym yay.
- Öztürk, C. (2005). İlk ve orta öğretim kurumlarında türkiye cumhuriyeti inkılâp tarihi ve atatürkçülük konularının öğretimi:mevcut durum,sorunlar ve çözüm önerileri. M. Saray. H. Tosun (Editör). *İlk ve ortaöğretim kurumlarında türkiye cumhuriyeti ve inkılâp tarihi ve atatürkçülük konularının öğretimi:mevcut durum,sorunlar ve çözüm önerileri*. içinde (s.51-57). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Safran, M. (1998), İnkılâp tarihi öğretimine yaklaşım sorunları, *Ankara: G.Ü.G.E.F. Dergisi*, c.18, s.3.
- Safran, M. (2002). *Türk tarihi ve öğretimi meseleleri türkler*. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Sakaoğlu, N. (1998). İlkokul tarih programları ve ders kitapları. S. Özbaran (Editör). *Tarih öğretimi ve ders kitapları*. içinde (s.143-152). İzmir: Dokuz Eylül Yayıncılık.
- Salı, B. J. (2012). “Ünite 6”,*Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Sever, A. (2017). *2010 yılında yürürlüğe giren orta öğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ve öğretmen görüşleri (Samsun örneği)*. yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Tan, S. ve Erdoğan A. (2003). *Öğretimi planlama ve değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Tangülü, Z. ve Süvari, Ş. (2018, 25-27 Ekim). *TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük öğretim programı ile 2018 tc. inkılâp tarihi ve atatürkçülük programının karşılaştırılması*. Asos Congress 5. Uluslararası Eğitim Bilimleri Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur. İstanbul.
- Taş, H. ve Kıroğlu, K. (2018). 2017 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. 17(2),697-716.DOI: 10.17051/ilkonline.2018.419041.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- TD, (1982). İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında atatürk inkılâp ve ilkelerinin öğretim esasları yönergesi. *Tebliğler Dergisi*. c. 44. s. 2104. (18 Ocak 1982).
- TD, (1986). Atatürkçülükle ilgili konuların öğretim programına aktarılması. TTKB'nın 24.04.1986 tarih ve 95 sayılı kararı, *Tebliğler Dergisi* ,s.2212, (30 Haziran 1986).
- TD, (1995). İlköğretim okullarının 1.kademesinde öğretim programlarında ve ders kitaplarında yer alması gereken atatürkçülük ile ilgili konular. TTKB'nın 26.05.1995 tarih ve 208 sayılı kararı, *Tebliğler Dergisi*, c. 8, s. 2433, (19 Haziran 1995). s. 525-585.
- TD, (1996). İlköğretim kurumlarının 6,7,8.sınıflarındaki öğretim programları ile ders kitaplarında yer alması gereken atatürkçülük ile ilgili konular. TTKB'nın 21.06.1996 tarih ve 219 sayılı kararı, *Tebliğler Dergisi*, c. 59, s . 2457, (15 Temmuz 1996). s.441-472.
- TD, (2006). *Tebliğler Dergisi*, c.69, s. 2582, s. 264.
- Ünal, F. ve Ünal, M., (2010). Türkiye'de ortaöğretim programlarının gelişimi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (1), 110-125.
- Variş, F. (1997). *Eğitim bilimine giriş*. İstanbul: Alkım Yayıncılık.
- Variş, F. (1998) *Eğitimde program geliştirme: Teori ve Teknikler*. Ankara: Alkım Matbaacılık.
- TDK, (2019). İnkılâp tanımı. <http://sozluk.gov.tr/adresinden> alınmıştır.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

- Yıldırım, A. (2012). *Eleştirel pedagoji*. Ankara: Anı Yay.
- Yılmaz, M. (2006). Açılış konuşmaları. Y. Doğaner (Editör). *Türk eğitim sisteminde Atatürkçülük ve cumhuriyet tarihi öğretimi*. içinde (s.3-8). Ankara: Hacettepe Üniversitesi yayınları.
- Yılmaz, M. S. (2005). İlköğretimde Atatürkçülükle ilgili konular programı (programın yapısı ve diğer ilköğretim programlarıyla uyumluluğu). M. Saray. H. Tosun (Editör). *İlk ve ortaöğretim kurumlarında türkiye cumhuriyeti ve inkılâp tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi:mevcut durum,sorunlar ve çözüm önerileri*. içinde (s. 145-154). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Yılmaz, M. S. (2005). İlk,orta ve yüksekokulda inkılâp tarihi dersleri. M. Saray. H. Tosun (Editör). *İlk ve ortaöğretim kurumlarında türkiye cumhuriyeti ve inkılâp tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi:mevcut durum,sorunlar ve çözüm önerileri*. içinde (s. 25-42). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Yılmaz, M. S. (2004). *İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programı içeriğinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yoluk, Ü. (2010). *1981 Türkiye cumhuriyeti inkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersi programı "Türk inkılâbı bölümü" amaç/davranışlarının kazanılmışlık düzeyi (Tarsus ve Kastamonu örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Zogo, A. (2016). *İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler programında yer alan Atatürkçülük kazanımlarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Küçükçekmece ilçe örneği)*. Yayımlanmamış doktora tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

EKLER**Ek 1. Araştırma İzni Talep ve Onayı**

T.C.
YOZGAT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 55005497-605.02-E.6259444
Konu : Araştırma İzni

27/03/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22/08/2017 tarihli ve 3558626-10.06.01-E.12607291 sayılı 2017/25 nolu genelgesi.
b) Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlüğü'nün 19/03/2019 tarihli ve 56314351.044-E.4251 sayılı yazısı.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Öğrencisi Özgür TEKKÖK'ün Dr. Öğr. Üyesi İsa TAK danışmanlığında hazırlanmış olduğu "2017 Yılında Güncellenen Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı ve Programa Yönelik Öğretmen Görüşleri (Yozgat İli Örneği)" konulu yüksek lisans Tez çalışması izin isteğine ait ilgi (b) yazı ve ekleri, ekte sunulmuştur.

Söz konusu araştırma izninin, İlgi (a) genelgede belirtilen esaslar doğrultusunda, İlimiz Merkezindeki Tüm ortaokullar ve ilçelerde görev yapan tüm ortaokul öğretmenlere yönelik 2018-2019 eğitim/öğretim ikinci yarıyılı içerisinde anket, ölçek uygulama yapılmasında herhangi bir sakınca bulunmamakta olup; Müdürlüğümüzce de uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Yusuf YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:
1-Kontrol Çizelgesi (1 sayfa)
2-İlgi sayılı yazılar (33 sayfa)

O L U R
27/03/2019
Mustafa ALTINPINAR
Vali a.
Vali Yardımcısı

Karatepe Mah Hoca Ahmetyesevi Cad.no.57 66100 YOZGAT
Faks: (0 354) 2806669
Tel: (0 354) 280 66 21 e-posta: arge66@meb.gov.tr

MEM 2.Kat No:43 AR-GE)
Ayrıntılı bilgi için: H.UÇAR Şef.
Elektronik Ağ: www.yozgat.meb.gov.tr

Ek 2. Öğretmen Anket Formu İzin Onayı

KS kasım Samsun <cabbar1962@gmail.com>
Cum 18.01.2019 22:12
Siz ∨

Selam,

Kaynak göstererek tabii ki kullanabilirsiniz.

Kolaylıklar,

KK

18 Oca 2019 Cum 13:03 tarihinde ozgur tekkok <ozgurtekkok@hotmail.com> şunu yazdı:

Değerli Hocam; Ben Özgür TEKKÖK. Tokat Gop Üniversitesinde Sosyal Bilgiler alanında yüksek lisans yapmaktayım. İzniniz olursa. "2017 İlkokul Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nın Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" isimli çalışmanızdaki anketi kendi çalışmamda kullanımsk istiyorum. İlginize şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Özgür TEKKÖK
05417632724

İzin

AU Account Update <egitimci1@hotmail.com>
Cum 18.01.2019 21:10
Siz ∨

İzin sizindir değerli hocam. Kolay gelsin.

Dr. Hslil Taş
Bakanlık Başmüfettişi

Samsung cihazımdan gönderildi

Ek 3. Araştırmada Kullanılan Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri Ölçeği

Değerli Öğretmenim;

Bu anket 2018 yılında uygulamaya konulan Tc. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi 8. Sınıf Öğretim Programını öğretmen görüşlerine göre incelemek amacıyla hazırlanmış olup iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm kişisel bilgilerinizi içeren sorulardan; ikinci bölüm ise Milli Eğitim Bakanlığı Tc. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi 8. Sınıf Öğretim Programına ilişkin anketten oluşmaktadır. Anket maddelerine vereceğiniz içten yanıtlar sadece araştırma için kullanılacak ve gizli tutulacaktır.

İLGİNİZ VE YARDIMINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER...

ÖZGÜR TEKKÖK

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı

Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Cinsiyet: (...) Kadın (...) Erkek
2. Yaşınız:
3. Eğitim durumunuz?
(...) Önlisans(...) Lisans(...) Yüksek Lisans(...) Doktora
4. Mezun Olduğunuz Bölüm/Program
(...) Öğretmen Okulu
(...) Eğitim Enstitüsü
(...) Eğitim Önlisans/İki Yıllık Eğitim Yüksek Okulu
(...) Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği
(...) Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği
(...) Fen Edebiyat Fakültesi
(...) Diğer..... Belirtiniz
Bölüm.....
5. Öğretmenlik Mesleğinde Kıdem Yılıınız?
(...) 0-5(...) 6-10(...) 11-15(...) 16-20(...) 21- Üzeri
6. Okulunuzun bulunduğu yer?
(...) Kırsal Alan (Köy, Belde) (...) İl-İlçe Merkezi
7. 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılında dersine Girdiğiniz Sınıflar?
(...) 4. (...) 5. (...) 6. (...) 7. (...) 8.
8. 2018 yılında uygulamaya konulan Tc. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programından haberdar mısınız?
(...) Evet (...) Hayır
9. Okulun Fiziki ortam ve olanakları Tc. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının uygulanması için size göre ne kadar yeterlidir?
(...) Yetersiz(...) Az Yeterli(...) Yeterli(...) Çok Yeterli

İKİNCİ BÖLÜM

Değerli Öğretmenim;
Bu bölümde “Tc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı” ile ilgili görüş ve değerlendirmeniz alınacaktır. Lütfen her maddeye ilişkin görüşlerinizi yanda verilen “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Tamamen Katılıyorum” yazan kutucuklardan görüşünüze en uygun seçeneği “X” işareti koyarak belirtiniz ve hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.

1. 2018 OrtaokulTc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının hedef ögesine ilişkin öğretmen görüşleri

2018 Tc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programında;	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Program hedefleri açık ve anlaşılır olarak ifade edilmiştir.					
2. Program hedefleri, Türk Milli Eğitimi'nin genel ve özel amaçlarıyla uygundur.					
3. Program hedefleri; bireye milli, manevi ve evrensel değerleri kazandıracak şekilde hazırlanmıştır.					
4. Program, bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden bir bütün olarak gelişimini hedeflemektedir.					
5. Program; bilgi, beceri, değer, tutum ve estetik duyarlılık kazandırmayı hedeflemiştir.					
6. Program hedeflerinin, öğrenciler tarafından gerçekleştirilebilir nitelikte olduğunu düşünüyorum.					
7. Program hedefleri, çağın yönelimlerine uygun olarak belirlenmiştir.					

2. 2018 Tc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının içerik ögesine ilişkin öğretmen görüşleri

2018 Tc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programında;	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
8. Program içeriği açık ve anlaşılır olarak ifade edilmiştir.					
9. Program içeriği, program hedefleri ile uyumludur.					
10. Program içeriği ezbercilikten uzak ve uygulamaya dönük olarak hazırlanmıştır.					
11. Program içeriğinin uygun yoğunlukta olduğunu düşünüyorum.					
12. Program içeriği, bireyin ilgi ve gereksinimlerine uygun olarak hazırlanmıştır.					
13. Program içeriğinin, öğrencilerin gelişim özelliklerine ve hazırlanış düzeylerine uygun olduğunu düşünüyorum.					
14. Program içeriğinin öğrenme-öğretme ilkelerine uygun hazırlandığını düşünüyorum.					
15. Program içeriğinde ulusal ve evrensel bilgi, olay ve sorunlara dengeli olarak yer verilmiştir.					

3. 2018 Tc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının eğitim durumları(öğrenme-öğretme süreci) ögesine ilişkin öğretmen görüşleri

2018 Tc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programında;	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
16. Programın öğrenme-öğretme süreçleri açık ve anlaşılır olarak tanımlanmıştır.					
17. Öğrenme-öğretme süreci, öğrenci merkezli olarak oluşturulmuştur.					
18. Öğrenme-öğretme süreci, hem kurumsal hem de uygulamaya dönük olarak planlanmıştır.					
19. Öğrenme-öğretme sürecinde çağdaş eğitim teknolojilerinden yaygın biçimde yararlanılmıştır.					
20. Öğrenme-öğretme sürecinin, çağdaş öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerine uygun olarak tasarlandığını düşünüyorum.					
21. Öğrenme-öğretme süreci, çağdaş öğrenme modellerine ve stratejilerine uygun olarak düzenlenmiştir.					
22. Öğrenme-öğretme süreçleri için ayrılan ders sürelerini yeterli buluyorum.					

4. 2018 Tc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programınınölçme-değerlendirme ögesine ilişkin öğretmen görüşleri

2018 Tc.İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programında;	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
23. Programda, uygulanacak ölçme-değerlendirme ölçütleri ile yöntem ve teknikleri açık ve anlaşılır olarak belirtilmiştir.					
24. Ölçme-değerlendirme ölçütlerinin, program hedefleri ile uyumlu olduğunu düşünüyorum.					
25. Belirtilen ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin, program içeriğine uygun olduğunu düşünüyorum.					
26. Programda ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin çağın yönelimlerine uygun olduğunu düşünüyorum.					
27. Ölçme-değerlendirme sürecinde bireysel farklılıkların dikkate alındığını düşünüyorum.					
28. Programda ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin süre açısından uygulanabilir olduğunu düşünüyorum.					

İLGİNİZ VE YARDIMINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER.

Ek 4. Özgeçmiş

Adı Soyadı	Özgür TEKKÖK
Kişisel Bilgiler	Uyruğu: TC. Doğum Tarihi ve Yeri: 29.07.1988/ Tokat
İletişim Bilgileri	Tel: 0 541 763 27 24 E-posta: ozgurtekkok@hotmail.com
Öğrenim Bilgileri	Lise: 2002–2006 Tokat Gazi Osman Paşa Lisesi Lisans: 2008–2012 Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans: 2013-2019 Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Yüksek Lisans Programı
İş Deneyimi	2013–halen: Milli Eğitim Bakanlığı/Sosyal Bilgiler Öğretmeni